

Monitor Sociaal 2021

Zwijndrecht

START

Klik op
START

Onderzoekcentrum
Drechtsteden

Partner voor bestuur en beleid

Inhoudsopgave

Klik op de
icoontjes en
ga direct
naar...

Samenvatting

Eigen
kracht

Sociaal
netwerk

Bijlagen

Mantelzorg

Vrijwillige
inzet

Terug naar
inhoudsopgave

Inleiding

Participatie

Effect van
Corona

Over ons

Inleiding

Inleiding

Voor u ligt de vierde editie van de Monitor Sociaal, een grootschalig vragenlijstonderzoek over de ervaringen van inwoners uit Zwijndrecht op allerlei sociale onderwerpen. Bijvoorbeeld: Kunnen inwoners de dingen doen die zij willen, zijn zij lid van een vereniging en hoeveel inwoners bieden mantelzorg? De vragenlijst is ingevuld in april en mei 2021. Alle cijfers uit de Monitor Sociaal zijn gebaseerd op zelfrapportage. Het gaat om de beleving van de inwoners van 18 jaar en ouder. Voor registratiecijfers verwijzen we graag naar andere bronnen.

De Monitor Sociaal is uitgevoerd in alle zeven Drechtsteden gemeenten. Op verzoek van de gemeenten hebben we voor elke gemeente een eigen rapportage gemaakt, zodat de focus op de eigen gemeente ligt. In deze rapportage leest u de stand van zaken en de ontwikkelingen in de tijd voor Zwijndrecht als geheel én per wijk. Waar relevant vergelijken we met landelijke cijfers of trends.

Decentralisaties van Rijk naar gemeenten

De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, de Jeugdwet en de Participatiewet traden op 1 januari 2015 in werking. Deze wetgeving betekende een forse uitbreiding van de gemeentelijke verantwoordelijkheid op het gebied van de ondersteuning van mensen met een beperking, de hulp aan jeugdigen en ouders en de begeleiding van mensen met een arbeidsbeperking of afstand tot de arbeidsmarkt. De decentralisatie van taken ging gepaard met doelen en beleidsuitgangspunten. Inwoners moeten de zorg krijgen die zij nodig hebben wanneer de eigen kracht en het eigen sociaal netwerk niet voldoende toereikend zijn. Daarom zullen wij – net als in 2017 – aandacht besteden aan de ervaringen van inwoners met zorg en zorgvoorzieningen in hun gemeente mede in het licht van de decentralisaties. Een belangrijk uitgangspunt bij de drie decentralisaties is: *'zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig'*.

Ontwikkelingen & Coronapandemie

Naast de drie decentralisaties zien we de afgelopen jaren verschillende andere maatschappelijke trends, zoals het langer thuis wonen, van curatieve naar preventieve zorg en de vergaande digitalisering. Ook speelt de coronapandemie een rol. De pandemie begon in Nederland in februari 2020 en vanaf maart zijn maatregelen genomen tegen de verspreiding van het virus. Tussen april en mei 2021, de periode waarin het onderzoek is uitgevoerd, waren opnieuw verschillende maatregelen van kracht om de verspreiding van het virus tegen te gaan. Bijvoorbeeld de avondklok, een beperking van winkelopeningstijden en een verbod op samenkomsten en andere bijeenkomsten.

Inleiding

Uit cijfers van het centraal planbureau (CPB) blijkt dat de consumptie door huishoudens, export van goederen en investeringen enorm zijn gekrompen. Inmiddels trekt de economie weer aan en hebben meer mensen een baan en er zijn minder werklozen. Ook al deze ontwikkelingen zijn van invloed op de onderwerpen die in deze Monitor Sociaal aan bod komen. Waar nodig duiden we bepaalde significante ontwikkelingen op basis van de coronapandemie.

Demografische ontwikkelingen

De resultaten uit deze Monitor Sociaal en de ontwikkelingen ten opzichte van eerdere metingen kunnen we niet los zien van de bevolkingsamenstelling in Zwijndrecht en veranderingen hierin. We schetsen hier daarom kort de demografische situatie en ontwikkelingen in Zwijndrecht.

Op 1 januari 2021 telde Zwijndrecht 44.798 inwoners. De leeftijdsgroep 0 t/m 19 jaar is goed voor 22% van de bevolking, 55% is tussen de 20 en 65 jaar oud en 23% is 65 jaar of ouder. Het aandeel 65+-ers neemt langzaam toe; in 2017 was dit 22%.

Ten opzichte van 2017 is de bevolking in Zwijndrecht gegroeid met 0,8%. De Nederlandse bevolking groeide in deze periode met 2,3%. Er is geen sprake van krimp met betrekking tot de natuurlijke aanwas; het aantal geboorten is lager dan het aantal sterfgevallen over de hele periode gerekend. Het migratiesaldo is positief, het aantal mensen dat zich vestigde in Zwijndrecht is groter dan het aantal dat vertrok. De laatste Primos prognose (2021) voorspelt dat de bevolking de komende jaren licht gaat krimpen. Het aandeel 65-plussers neemt naar verwachting toe tot 28,3% in 2040.

Leeswijzer

Deze rapportage is een doorklikbaar pdf-bestand. Op pagina 2 kunt u aanklikken welk onderwerp u wilt bekijken. Ook op andere plekken staan links waarmee u snel uitkomt bij de onderwerpen die u zoekt. Zo is elke pagina op zichzelf te lezen.

In de grafieken en tabellen staat aangegeven waar er sprake is van een noemenswaardig (= statistisch significant) verschil of ontwikkeling. Een uitgebreide methodologische verantwoording vindt u in de bijlage. De belangrijkste cijfers per gemeente hebben we opgenomen in het tabellenboek in de bijlage (daar kunt u Zwijndrecht met de andere zes Drechtstedengemeenten vergelijken).

Samenvatting

Samenvatting

Eigen kracht

- **Mate van eigen kracht:** De meeste inwoners van Zwijndrecht beschikken over gemiddeld of veel eigen kracht. De groep met weinig eigen kracht omvat 8% en is hiermee gelijk aan vier jaar geleden. Ervaren gezondheid is de belangrijkste bepaler voor de mate van eigen kracht: hoe beter de ervaren gezondheid, hoe meer eigen kracht. Ook het al dan niet hebben van werk/studie, opleidingsniveau en leeftijd hebben invloed.
- **Begrijpen brieven, formulieren en internet:** In het contact met officiële instanties heeft, net als in 2017, één op de zes Zwijndrechtenaren (16%) vaak of altijd moeite met het via internet regelen van zaken. Een iets kleinere groep dan in 2017 heeft vaak of altijd moeite met het begrijpen van brieven en/of het invullen van formulieren (6% in 2021; 9% in 2017).
- **Omgaan met problemen:** Eén op de tien inwoners kan lastig of niet omgaan met onverwachte problemen. De meerderheid van de inwoners kan zijn of haar problemen zelf of met behulp van het eigen netwerk oplossen (91%). Het probleemoplossend vermogen komt overeen met 2017.
- **Financiële zelfredzaamheid:** De financiële huishoudenssituatie van de meeste Zwijndrechtenaren is in orde. Wel is er een kleine financieel kwetsbare groep die spaargeld moet uitgeven (6%) of schulden moet maken (2%). Deze financieel kwetsbare groep inwoners is nu kleiner (8%) dan in 2017 (12%).
- **Weg vinden naar professionele hulp:** Veel inwoners weten, indien nodig, de weg te vinden naar professionele hulp. Het meest bekend is men met het vinden van hulp bij psychische problemen (78%), lichamelijke beperkingen en het vinden van werk (beide 71%). Het minst bekend zijn instanties voor hulp bij eenzaamheid (51%).

Sociaal netwerk

- **Aantal sociale contacten:** Vier op de tien inwoners van Zwijndrecht hadden, naar eigen zeggen, in het afgelopen jaar voldoende sociale contacten. Dit is een groot verschil met 2017, toen driekwart aangaf genoeg contacten te hebben. Het aandeel inwoners met onvoldoende sociale contacten is gegroeid van 8% in 2017 naar 29% in 2021. Zeer waarschijnlijk is dit een effect van de coronamaatregelen, waarbij mensen werd gevraagd hun sociale contacten te beperken.
- **Sociaal isolement:** Ook het aandeel inwoners dat (enigszins) sociaal geïsoleerd is, is toegenomen. In 2021 wordt 24% gekenmerkt als (enigszins) sociaal geïsoleerd, in 2017 was dit nog 18%.
- **Hulp van anderen:** Veel inwoners kunnen terugvallen op hun sociaal netwerk als het gaat om hulp op verschillende gebieden.
- **Relaties:** Zes op de tien Zwijndrechtenaren van 18 jaar en ouder hebben een relatie. Zij beoordelen hun relatie gemiddeld met een 8,5.
- **Ouderschap:** De meeste ouders met één of meer minderjarige kinderen zijn samen met de vader of moeder van hun kind(eren). Zij zijn over het algemeen tevreden over hun gezamenlijk ouderschap en geven hiervoor een 8,4. Gescheiden ouders (één op de vijf ouders) beoordelen het gedeeld ouderschap met hun ex-partner met een 6,1 duidelijk minder goed.

Samenvatting

Mantelzorg

- **Aandeel mantelzorgers:** Eén op de vijf inwoners van Zwijndrecht verleent mantelzorg aan een naaste (minimaal 8 uur per week en/of langer dan 3 maanden). Dit is vergelijkbaar met 2017 en 2019.
- **Soort mantelzorg:** De meeste mantelzorgers verlenen gezelschap en emotionele steun (72%). Ook ondersteunen veel mantelzorgers in het huishouden (66%).
- **Hulp van anderen:** Twee derde van de mantelzorgers krijgt hulp van anderen. Dit is meer dan in 2019 en gelijk aan 2017.
- **Overbelasting:** Vier op de tien mantelzorgers hebben in meer of mindere mate moeite met het combineren van de mantelzorgtaken met hun eigen dagelijkse activiteiten. Naar eigen zeggen is 3% overbelast geraakt. Dit is vergelijkbaar met vier jaar geleden.
- **Bekendheid mantelzorgondersteuning:** De bekendheid met de verschillende vormen van mantelzorgondersteuning loopt uiteen. Het Alzheimer Café, respijtzorg en de dag van de mantelzorg zijn het meest bekend onder mantelzorgers en hebben een bekendheid van ruim 60%. De cursus 'Zorg de baas' is het minst bekend (35%).
- **Gebruik mantelzorgondersteuning:** Het gebruik van mantelzorgondersteuning is beperkt, 8% zegt hiervan gebruik te maken. Dit is niet anders dan in 2017 en 2019. De meeste mantelzorgers hebben geen behoefte aan (meer) ondersteuning. Zij redden het nog prima zonder ondersteuning / met de huidige ondersteuning die zij gebruiken of zeggen zich geen mantelzorger te voelen. Degenen die hier wel meer gebruik van zouden willen maken, hebben vooral behoefte aan meer of betere informatie over de mogelijkheden die er nu zijn.

Vrijwillige inzet

- **Vrijwilligers:** Een kwart van de inwoners van Zwijndrecht heeft in de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk gedaan. Dit is minder dan in 2017, toen 34% aangaf zich vrijwillig te hebben ingezet. Waarschijnlijk spelen de beperkingen tijdens de coronacrisis hier een rol.
- **Soort vrijwilligerswerk:** De meeste vrijwilligers zijn actief bij een godsdienstige of levensbeschouwelijke organisatie, een zorg-/welzijnsorganisatie of een sportvereniging.
- **Actief in de buurt:** Eén op de tien inwoners is in de afgelopen 12 maanden vrijwillig actief geweest in de eigen buurt. Dit is minder dan in 2017. Toen gaf 14% aan zich te hebben ingezet in de buurt.
- **Soort activiteiten:** De meeste actieven zetten zich in door buurtbewoners te helpen, de buurt schoon te houden/het groen bij te houden of door contact te hebben met de gemeente over de buurt.

Samenvatting

Participatie

- **Mate van participatie:** De meeste inwoners van Zwijndrecht hebben een hoge (29%) of gemiddelde (55%) score op de index Participatie. Eén op de zes Zwijndrechtenaren heeft een lage score. Vergeleken met 2017 is de groep met een hoge score een stuk kleiner en zijn er meer inwoners met een gemiddelde of lage score. Opleidingsniveau is de belangrijkste bepalende factor voor de mate van participatie. Hoe hoger het opleidingsniveau, hoe meer men participeert. Ook ervaren gezondheid, het al dan niet hebben van een langdurige aandoening en leeftijd hebben hier invloed op.
- **Lidmaatschap vereniging of organisatie:** Driekwart van de Zwijndrechtenaren is lid van een vereniging of organisatie. Dit is gelijk aan 2017. Lidmaatschap van een sportaanbieder, van een kerk/moskee en van een bibliotheek worden het vaakst genoemd.
- **Activiteiten doen:** Inwoners hebben in de afgelopen 12 maanden minder vaak activiteiten binnen verenigingsverband gedaan. Slechts 20% deed dit (heel) vaak, tegenover 42% in 2017. De groep '(bijna) nooit' is gegroeid van 33% naar 58%. De invloed van de coronamaatregelen is hier duidelijk zichtbaar. De mate waarin Zwijndrechtenaren samen met anderen activiteiten buiten verenigingsverband ondernemen, bleef daarentegen hetzelfde als in 2017.
- **Sportfrequentie:** Vergeleken met vier jaar geleden is het aandeel inwoners dat in de afgelopen 12 maanden aan sport heeft gedaan, gedaald van 51% naar 43%.

Effect van de Coronacrisis

- **Invloed van de coronacrisis op werk:** De helft van de Zwijndrechtenaren in de werkzame leeftijd behield zijn of haar werk in de coronacrisis. Slechts 5% raakte het werk kwijt.
- **Financieel:** Voor de meeste werkzame inwoners bleef de financiële situatie onveranderd in die periode (72%), een vijfde ging er op achteruit en een kleine groep van 7% ging er op vooruit.
- **Vrijwilligerswerk:** Voor acht op de tien inwoners veranderde hun inzet voor vrijwilligerswerk niet, 15% ging minder vrijwilligerswerk doen tijdens de coronacrisis en 4% deed juist meer dan daarvoor.
- **Aandacht voor anderen:** De helft van de inwoners gaf extra aandacht aan familie, vrienden of burens tijdens de coronacrisis.
- **Sociale contacten:** Het aantal contacten nam af sinds de vorige meting zagen we al hiervoor. Drie van de vier Zwijndrechtenaren vonden het moeilijk dat ze minder konden afspreken met familie en vrienden door de coronamaatregelen. Twee derde miste familie en vrienden om zich heen en een vijfde gaf aan dat de kwaliteit van de contacten daar onder leed.
- **Eenzaamheid:** Vier op de tien inwoners voelden zich soms eenzaam in de afgelopen 12 maanden, nog eens 11% voelde zich vaak of altijd eenzaam. Voor 39% geldt dat zij zich vaker eenzaam voelden door de coronacrisis. Met name jongeren tussen de 18 en 34 jaar waren vaker eenzaam (50%).

Eigen kracht

Eigen kracht

Inleiding

Eigen kracht van bewoners wordt steeds belangrijker. Natuurlijk zijn er algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen, maar ook vanuit daar wordt ingezet op zoveel mogelijk eigen kracht. Het begrip eigen kracht kan op verschillende manieren worden ingevuld. De kern van eigen kracht ligt bij het 'zelf kunnen'. In dit onderzoek definiëren we eigen kracht als:

"de mate waarin iemand over middelen en capaciteiten beschikt om zich te redden in de samenleving. In hoeverre is men in staat om zelfstandig zijn of haar leven te leiden en om problemen op te lossen?"

De door ons samengestelde indexscore 'Eigen Kracht' geeft in één oogopslag een beeld van de eigen kracht van de Zwijndrechtenaren. Daarna gaan we meer in detail in op enkele aspecten van eigen kracht.

Inhoudsopgave:

- [Indexscore Eigen Kracht](#)
- [Ervaren belemmeringen door beperking of ziekte](#)
- [Zelfstandig zaken kunnen regelen met instanties](#)
- [Probleemoplossend vermogen](#)
- [Financiële zelfredzaamheid](#)
- [Bekendheid met voorzieningen voor hulpverlening](#)

Klik op een hoofdstuk en ga direct naar...

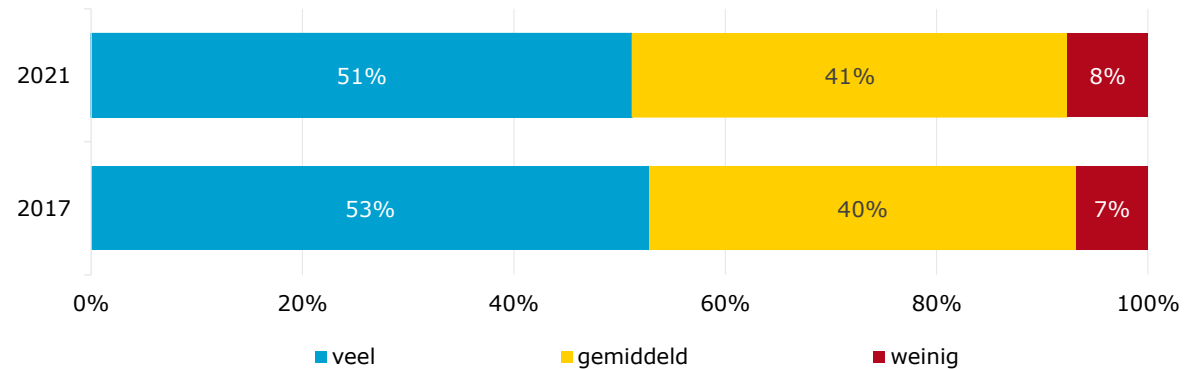

Eigen kracht

1.1 Index Eigen Kracht

Indexscore Eigen Kracht

In figuur 1.1 is te zien dat de meeste inwoners van Zwijndrecht gemiddeld of veel eigen kracht hebben. De groep met weinig eigen kracht betreft 8% van de inwoners. Deze situatie verschilt niet noemenswaardig van 2017. Ook zijn er geen noemenswaardige verschillen tussen de wijken.

Toelichting: **gearceerde staven** in de grafiek wijzen op een significant verschil t.o.v. 2017; als er geen gearceerde staven staan is er dus geen verschil met 2017.

Indexscore 'Eigen Kracht'

De indexscore Eigen Kracht geeft in één oogopslag een beeld van de eigen kracht van de Zwijndrechtenaren.

Onderwerpen in de score Eigen Kracht:

- belemmering door beperking/ziekte;
- begrijpen van brieven en invullen van formulieren;
- omgaan met onverwachte problemen;
- financiële zelfredzaamheid;
- de weg weten te vinden naar instanties (indien nodig).

Toelichting: het gaat in dit onderzoek om zelfstandig wonenden van 18 jaar of ouder. Een uitgebreide beschrijving van de indexscore vindt u in de bijlage.

Eigen kracht

Tabel 1.1 Eigen kracht naar achtergrondkenmerken (%)

Eigen kracht naar gezondheid, werk/studie, opleiding en leeftijd

Wat maakt dat iemand weinig, gemiddeld of veel eigen kracht heeft? In de tabel hiernaast staan de vier achtergrondkenmerken die het meest bepalend zijn voor de mate van eigen kracht van Zwijndrechtenaren, in volgorde van belangrijkheid.

Ervaren gezondheid is de belangrijkste bepaler voor de mate van eigen kracht. Hoe beter iemand zijn eigen gezondheid ervaart, hoe meer eigen kracht hij/zij heeft. Van de inwoners met een zeer goede ervaren gezondheid bijvoorbeeld, heeft 79% een hoge score op index 'Eigen Kracht', tegenover slechts 6% van de Zwijndrechtenaren met een (zeer) slechte gezondheid.

Het al dan niet hebben van werk of studie is de tweede bepalende factor voor de mate van eigen kracht. Zwijndrechtenaren die werken of een studie volgen, hebben duidelijk meer eigen kracht dan Zwijndrechtenaren zonder werk/studie.

Ook opleidingsniveau heeft invloed op eigen kracht. Hoe hoger het opleidingsniveau, hoe meer eigen kracht. Zo heeft één derde van de laagst opgeleiden (32%) een lage eigen kracht; bij hbo/wo opgeleiden betreft dit slechts 3%.

Tot slot zien we de invloed van leeftijd. Jonger dan 65 jaar heeft (ruim) de helft van de Zwijndrechtenaren véél eigen kracht; ouder dan 65 jaar heeft nog maar één derde dit (36%).

In tabel 1.1 ziet u alles op een rij:

- Hoe hoger de ervaren gezondheid, hoe meer eigen kracht.
- Inwoners met werk en/of een studie hebben meer eigen kracht dan inwoners zonder werk/studie.
- Hoe hoger de opleiding, hoe meer eigen kracht.
- 65+ers hebben minder eigen kracht dan inwoners jonger dan 65 jaar.

	Score op index Eigen kracht		
	laag	gemiddeld	hoog
gemiddelde Zwijndrecht	8	41	51
ervaren gezondheid			
zeer goed	0	21	79
goed	4	34	62
gaat wel	9	59	32
(zeer) slecht	42	52	6
werk/studie			
ja	3	35	62
nee	19	53	28
opleiding			
geen opleiding/basisonderwijs	32	61	7
vmbo, mavo, mulo, lbo/mbo1	9	59	32
mbo 2, 3 of 4/havo, vwo, hbs, mms	8	41	51
hbo/wo	3	27	70
leeftijd			
18-34	9	39	52
35-64	7	37	56
65+	8	56	36

Eigen kracht

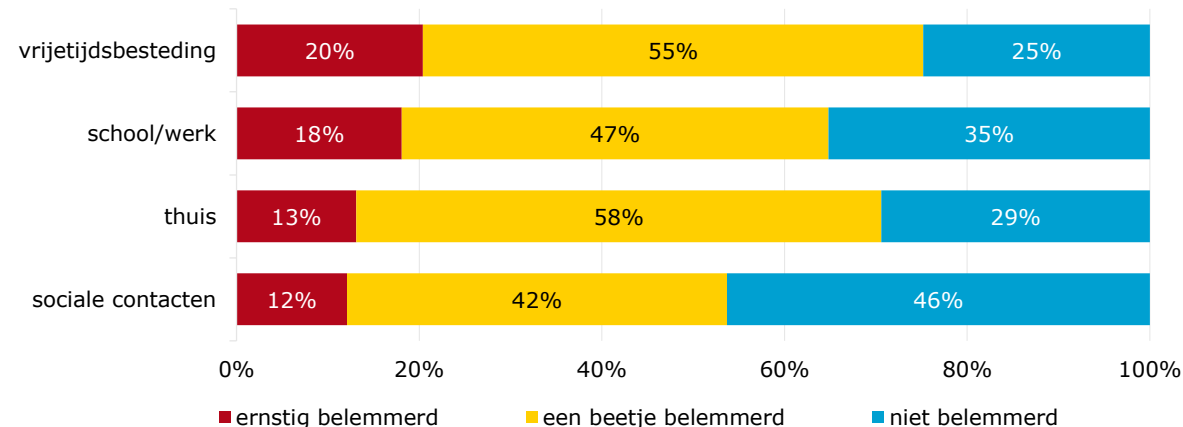
1.2 Mate van belemmering in vier situaties

Belemmering door beperking of ziekte

Het grootste gedeelte van de inwoners uit Zwijndrecht omschrijft hun gezondheid als (zeer) goed (63%). Ruim een derde (36%) zegt één of meer langdurige ziekten, aandoeningen of beperkingen te hebben. Ook ouderdomsklachten en psychische klachten tellen hierbij mee*. In hoeverre dat belemmeringen met zich meebrengt ziet u in figuur 1.2 voor vier verschillende gebieden. Het leidt met name tot ernstige belemmeringen voor vrijetijdsbesteding en school/werk, maar ook voor sociale contacten speelt het een rol. De mate waarin Zwijndrechtenaren zich beperkt voelen vanwege langdurige ziekten, aandoeningen of beperkingen komt is niet veranderd t.o.v. 2017.

* Voor een overzicht van het aantal mensen met beperkingen in deze regio verwijzen we naar de Gezondheidsmonitor van de Dienst Gezondheid & Jeugd:

<https://www.hoegezondszh.nl/dashboard/dashboard4/beperkingen-en-aandoeningen>

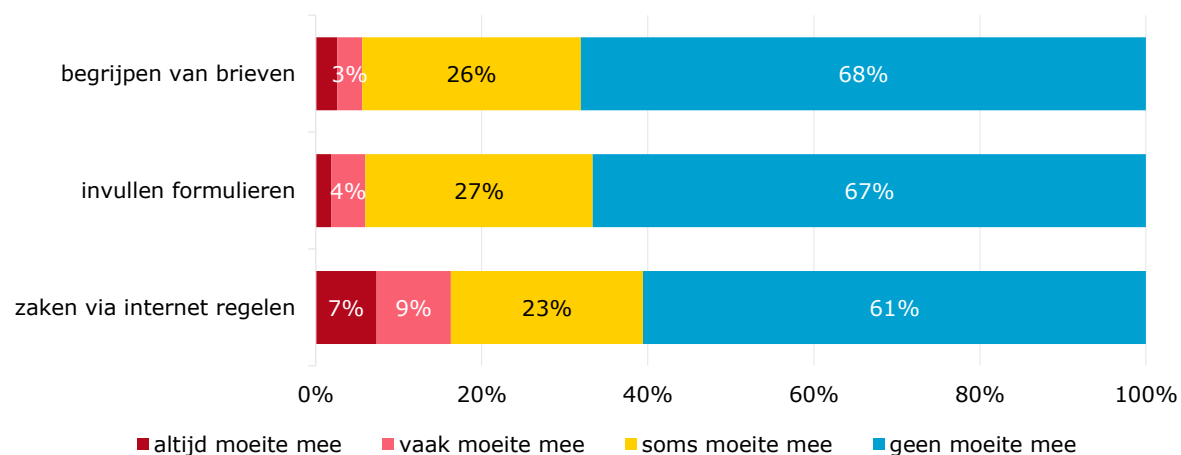
Toelichting: % van mensen met één of meer langdurige ziekten, aandoeningen of beperkingen

Begrijpen van brieven en formulieren

Vanuit officiële instanties worden er regelmatig brieven en formulieren verzonden. Deze zijn niet voor iedereen altijd even makkelijk te begrijpen; een kwart van alle Zwijndrechtenaren heeft hier soms moeite mee. Daarnaast heeft 6% hier vaak of altijd moeite mee; deze groep is nu iets kleiner dan in 2017 (9%).

Door de digitalisering kiezen instanties er vaker voor om bewoners hun zaken via het internet te laten regelen, bijvoorbeeld bij banken, de Belastingdienst en de gemeente. Vier op de tien Zwijndrechtenaren vinden het weleens lastig vinden om dit soort dingen zelf via internet te regelen (39%). Eén op de zes Zwijndrechtenaren (16%) vindt dit zelfs vaak of altijd lastig. Dit komt overeen met de situatie in 2017.

1.3 Zelfstandig zaken kunnen regelen met instanties

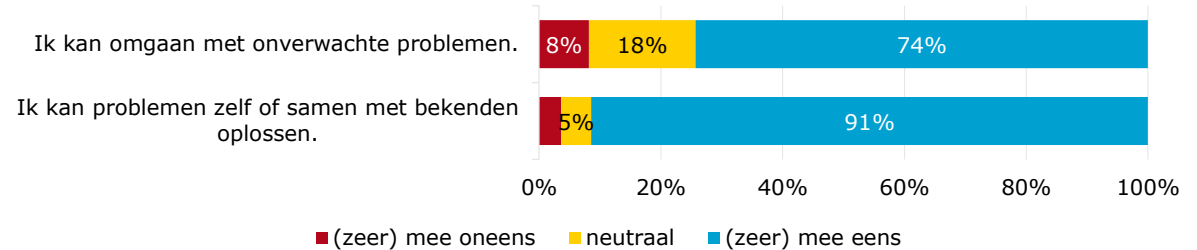

Eigen kracht

1.4 Probleemoplossend vermogen

Probleemoplossend vermogen

Iedereen komt in zijn of haar leven – in meer of mindere mate – problemen tegen, maar niet iedereen gaat hier op dezelfde manier mee om. Drie kwart van de Zwijndrechtenaren heeft een goede mentale weerbaarheid in de zin dat zij kunnen omgaan met onverwachte problemen. Negen op de tien inwoners zeggen problemen zelf of samen met bekenden (eigen sociaal netwerk) op te lossen. Eén op de tien Zwijndrechtenaren (9%) heeft weinig probleemoplossend vermogen (op één of beide aspecten). Dit komt overeen met de situatie in 2017.

Toelichting: **gearceerde staven** in de grafiek wijzen op een significant verschil t.o.v. 2017; als er geen gearceerde staven staan is er dus geen verschil met 2017.

Inwoners met weinig probleemoplossend vermogen

Vergeleken met vier jaar geleden heeft het probleemoplossend vermogen in Kort Ambacht zich ongunstig ontwikkeld. De groep inwoners met weinig probleemoplossend vermogen is hier toegenomen van 6% in 2017 naar 19% in 2021; dit ligt anno 2021 boven het gemiddelde van 9% voor heel Zwijndrecht.

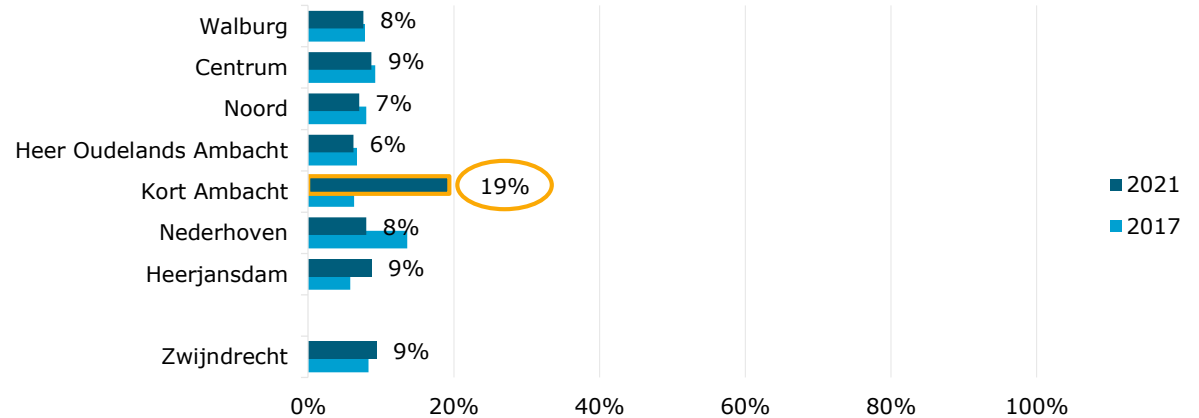
Om de grote stijging in Kort Ambacht te kunnen duiden, hebben we gekeken naar de ontwikkeling in de achtergrondkenmerken die een indicatie zijn voor een zwakke sociaaleconomische positie en daarmee minder probleemoplossend vermogen. Als we kijken naar het huishoudinkomen op minimum of bijstandsniveau in Kort Ambacht in de tijd vinden we een aanwijzing (geen verklaring).

Kort Ambacht heeft in deze meting als enige wijk significant meer mensen met een huishoudinkomen op minimum of bijstandsniveau dan in 2017 (22% in 2017 en 26% in 2021). De grootte van toename in weinig probleemoplossend vermogen is daarom mogelijk een gevolg van deze toename.

Voor Zwijndrecht als geheel zagen we juist een (niet significante) afname van het aandeel mensen in deze inkomensklasse (2017 19% en 2021 17%).¹

1: Zie ook de bijlage met achtergrondkenmerken.

1.5 Inwoners met weinig probleemoplossend vermogen

Toelichting: **omkaderde staven** in de grafiek wijzen op een significante **toename** of **afname** t.o.v. 2017; als er geen kaders om de staven staan is er dus geen verschil met 2017.

Toelichting: Wijken met een **omcirkeld percentage** scoren in 2021 significant **boven** of **onder** het gemiddelde van Zwijndrecht; als er geen omcirkelde percentages staan is er in 2021 dus geen verschil tussen de wijk en het Zwijndrechts gemiddelde.

Toelichting: Dit betreft het percentage inwoners dat op één of beide stellingen uit figuur 1.5 '(zeer) mee oneens' antwoordt.

Eigen kracht

1.6 Financiële zelfredzaamheid

Financiële zelfredzaamheid

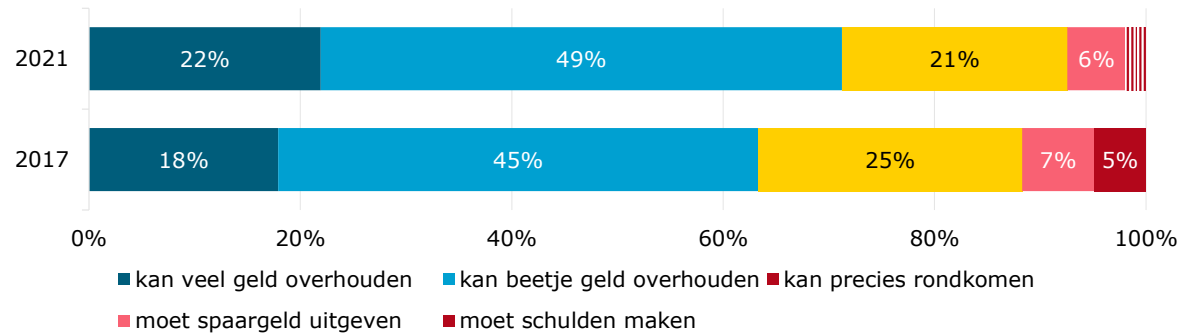
Hoewel de financiële gezinssituatie van de meeste inwoners in Zwijndrecht in orde is, is er een kleine financieel kwetsbare groep die spaargeld uit moet geven (6%) of schulden moet maken (2%). Vergelijken met 2017 is deze financieel kwetsbare groep iets in omvang afgenomen. Het aandeel inwoners dat schulden moet maken is gedaald van 5% naar 2%.

Voor het merendeel van de Zwijndrechtenaren heeft de coronacrisis geen invloed gehad op hun financiële zelfredzaamheid, maar één op de vijf inwoners (21%) heeft wel een verslechtering ervaren. U leest het in het [Coronahoofdstuk](#)

Financieel kwetsbare inwoners (spaargeld uitgeven of schulden maken)

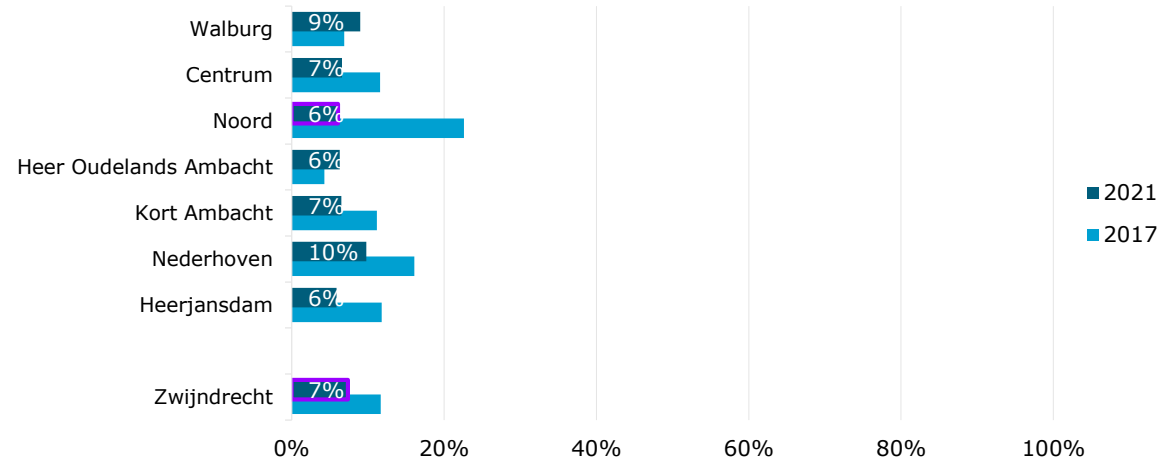
Anno 2021 behoren er minder inwoners tot de financieel kwetsbare groep inwoners dan in 2017 nog het geval was. De verbetering van de ervaren financiële situatie deed zich met name voor in de wijk Noord (een daling van 23% in 2017 naar 6% in 2021).

De grote daling in Noord heeft waarschijnlijk te maken met het feit dat minder mensen met een bijstandsuitkering uit deze wijk in deze meting voorkomen (3% in 2021 en 6% in 2017). Het aandeel van 6% past beter bij de registratiecijfers voor 2017 en 2021 van de SDD. We hebben in 2021 kortom een ondervetegenwoordiging van financieel kwetsbare mensen in het onderzoek met als gevolg een waarschijnlijk te grote daling voor de wijk Noord in de figuur hiernaast.

Toelichting: **gearceerde staven** in de grafiek wijzen op een significant verschil t.o.v. 2017; als er geen gearceerde staven staan is er dus geen verschil met 2017.

1.7 Financieel kwetsbare inwoners (spaargeld uitgeven of schulden maken)

Toelichting: **omkaderde staven** in de grafiek wijzen op een significante **toename** of **afname** t.o.v. 2017; als er geen kaders om de staven staan is er dus geen verschil met 2017.

Toelichting: Wijken met een **omcirkeld percentage** scoren in 2021 significant **boven** of **onder** het gemiddelde van Zwijndrecht; als er geen omcirkelde percentages staan is er in 2021 dus geen verschil tussen de wijk en het Zwijndrechts gemiddelde.

Eigen kracht

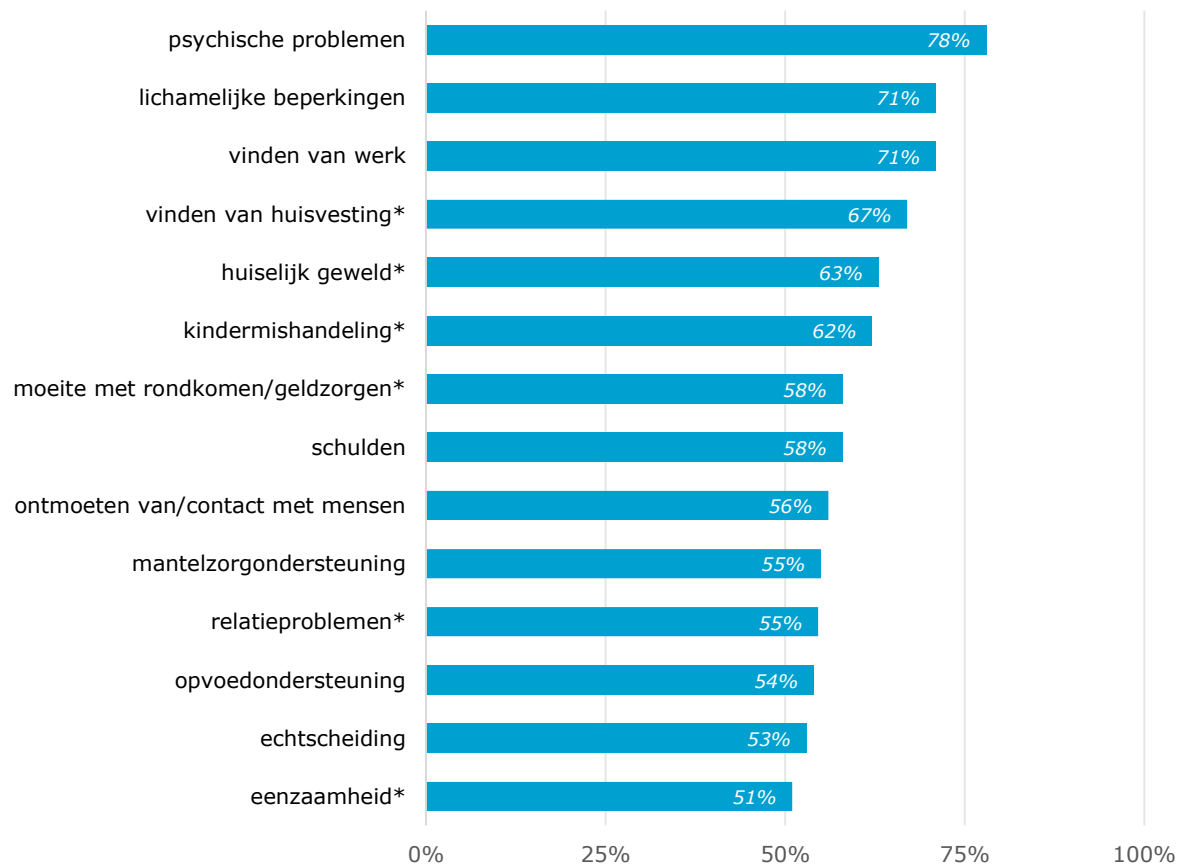
1.8 Professionele hulp kunnen vinden indien nodig

Weg vinden naar professionele hulp

Eigen kracht heeft ook te maken met, indien nodig, de weg weten te vinden naar professionele hulp. Op verschillende gebieden is uitgevraagd of mensen weten waar ze terecht kunnen in het geval dat zij hulp nodig zouden hebben.

In Zwijndrecht weten inwoners vooral de instanties op het gebied van psychische problemen (78%), lichamelijke beperkingen en het vinden van werk (beide 71%) en huisvesting (67%) goed te vinden. Het minst bekend zijn instanties voor hulp bij problemen bij eenzaamheid (51%).

Vergeleken met vier jaar terug is er nu een grotere bekendheid met hulp bij psychische problemen, schulden, mantelzorgondersteuning, opvoedondersteuning en echtscheiding. De bekendheid is gelijk gebleven voor hulp bij lichamelijke beperkingen, het vinden van werk en ontmoeten van/contact met mensen. (Naar de overige gebieden in figuur 1.8 is in 2017 niet gevraagd en kan dus geen vergelijking worden gemaakt).

De voorzieningen waar een * achter staat, zijn in voorgaande jaren (2017 en/of 2019) niet in de vragenlijst opgenomen. Voor de beschikbare cijfers over 2017 en 2019 verwijzen we u naar [tabel B.2](#) in de Bijlagen.

Eigen kracht

Tabel 1.2 Professionele hulp kunnen vinden, naar doelgroep (%)

Professionele hulp kunnen vinden, naar doelgroep

Op de vorige pagina staat weergegeven welk aandeel van alle inwoners van Zwijndrecht weet waar ze terecht kunnen voor professionele hulp mocht dat nodig zijn. In tabel 1.2 is voor opvoedondersteuning, mantelzorgondersteuning, hulp bij schulden en echtscheiding de bekendheid binnen de doelgroep weergegeven. Voor deze voorzieningen is het wat minder belangrijk dat alle inwoners er bekend mee zijn, maar wél dat in ieder geval de doelgroep dat is.

De bekendheid met professionele hulp bij opvoedproblemen is onder ouders (de doelgroep) aanzienlijk hoger dan gemiddeld. Maar liefst acht op de tien ouders (81%) weten waar zij terecht kunnen.

Voor mantelzorg, echtscheiding en schulden zien we dit effect niet. De bekendheid met deze voorzieningen is binnen de doelgroep gelijk aan de bekendheid onder alle inwoners van Zwijndrecht.

De bekendheid met professionele hulp is onder de doelgroepen niet noemenswaardig veranderd ten opzichte van vier jaar geleden.

hulpgebied	doelgroep	2017	2021
opvoeding	ouders kinderen tot 23 jaar	77	81
mantelzorg	mantelzorgers	53	62
schulden*	mensen die spaargeld moeten uitgeven of mensen met schulden	60	44
echtscheiding	gehuwden/samenwonenden en tweeoudergezinnen	51	53

** Vanwege het beperkte aantal respondenten met schulden in de responsgroep zijn de percentages voor deze groep met grote onzekerheidsmarges omgeven en is de ontwikkeling over de jaren niet vast te stellen.*

Eigen kracht

1.9 Bekendheid voorzieningen

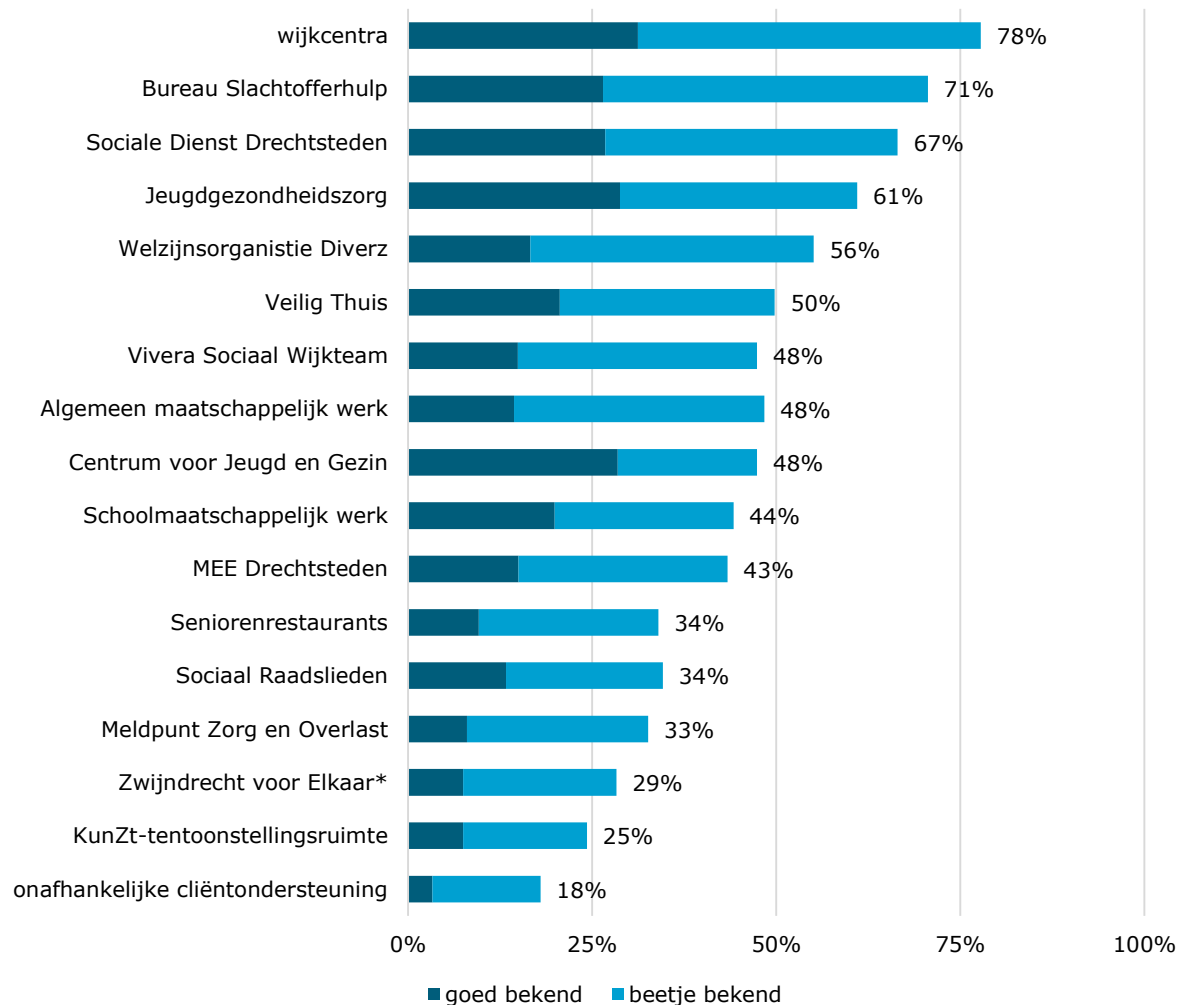
Bekendheid voorzieningen

In figuur 1.9 is de bekendheid opgenomen van specifieke voorzieningen. Acht op de tien inwoners zijn bekend met één of meerdere wijkcentra (78%).

Het minst bekend zijn Onafhankelijke cliëntondersteuning (18%) en KunZt-tentoonstellingsruimte (25%).

Vergeleken met 2017 is de bekendheid iets gedaald voor de wijkcentra, Algemeen Maatschappelijk werk en de Seniorenrestaurants.

De Sociale Dienst, Welzijnsorganisatie Diverz, Veilig Thuis en MEE Drechtsteden zijn in bekendheid toegenomen.

De voorzieningen waar een * achter staat, zijn in voorgaande jaren (2017 en/of 2019) niet in de vragenlijst opgenomen. Voor de cijfers over 2017 en 2019 verwijzen we u naar [tabel B.3](#) in de bijlage.

Sociaal netwerk

Sociaal netwerk

Inleiding

Hiervoor zagen we dat eigen kracht gaat om 'zelf kunnen'. Dit betekent echter niet dat iemand zijn of haar problemen helemaal alleen moet oplossen. Veel mensen kunnen een beroep doen op hun sociale netwerk van familie, vrienden, buren en bekenden als zij hulp nodig hebben. Sociale netwerken zijn daardoor van grote waarde. Ook professionals en zorgaanbieders zetten de sociale netwerken van inwoners in bij het aanpakken van hulpvragen van deze inwoners.

In dit hoofdstuk bekijken we verschillende thema's die te maken hebben met het sociaal netwerk van de inwoners van Zwijndrecht.

Inhoudsopgave

- [Beleving sociale contacten](#)
- [Sociaal isolement](#)
- [Hulp van anderen](#)
- [Gezinssituatie](#)
- [Ouderschap](#)

Sociaal netwerk

Contacten met andere mensen

We hebben de inwoners van Zwijndrecht gevraagd of zij, naar eigen zeggen, in de afgelopen 12 maanden voldoende contacten hadden met andere mensen. Vier op de tien (38%) beantwoorden deze vraag bevestigend en zeggen dat zij zeker voldoende sociale contacten hadden (zie figuur 2.1). Voor 33% geldt dat zij voldoende contacten hadden, maar graag meer sociale contacten hadden willen hebben. Drie op de tien (29%) vinden dat zij te weinig contacten hadden in het afgelopen jaar. Er zijn geen verschillen tussen de verschillende wijken.

We zien een heel ander beeld dan vier jaar geleden. Toen gaf driekwart (75%) aan genoeg contacten te hebben en had slechts 8% naar eigen zeggen onvoldoende sociale contacten. De maatregelen om de verspreiding van het coronavirus te beperken hebben hier vrijwel zeker een rol gespeeld. Toch heeft dit niet voor iedereen geleid tot een gemis aan sociaal contact.

Sociaal isolement

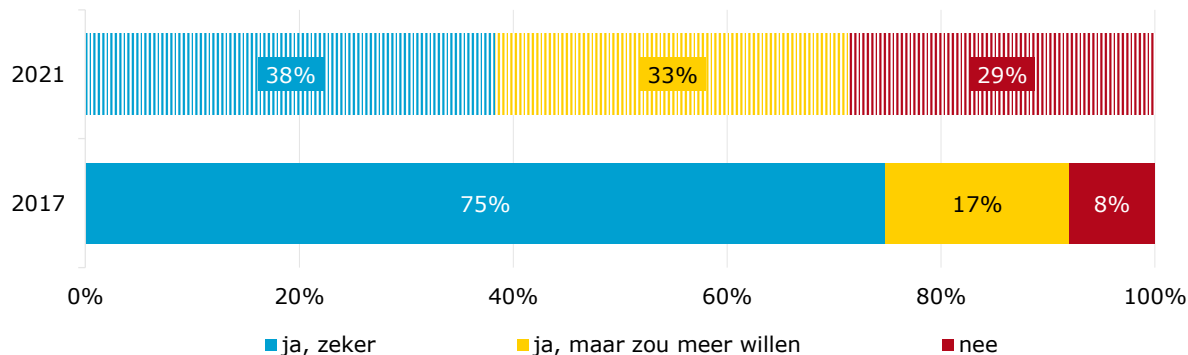
Dat iemand vindt dat hij weinig contacten heeft, betekent niet automatisch dat hij zich sociaal geïsoleerd voelt. Andersom geldt hetzelfde: bij veel contacten kan het toch zijn dat iemand sociaal geïsoleerd is. De behoefte aan meer sociale contacten en sociaal isolement zijn twee verschillende dingen. Bij sociaal isolement gaat het om de aard van de contacten die iemand heeft.

Om sociaal isolement in kaart te brengen, hebben we de methode van het SCP gebruikt. Aan de hand van de antwoorden op zes stellingen (zie figuur 2.3) wordt iemand geclassificeerd als al dan niet sociaal geïsoleerd.

In figuur 2.2 zien we dat één op de tien inwoners in Zwijndrecht in sociaal isolement leeft. Dit aandeel is even groot als vier jaar geleden. Het aandeel inwoners dat enigszins sociaal geïsoleerd is, is echter wel toegenomen van 9% naar 14%. De groep niet geïsoleerden is daarentegen kleiner geworden. Er zijn geen verschillen tussen de wijken. Wel is Heerjansdam de enige wijk waar het aandeel sociaal geïsoleerden is toegenomen ten opzichte van 2017 (van 2% naar 9%, zie tabel B.1 in de bijlage).

Net als in de subjectieve beleving van het aantal contacten (figuur 2.1), zien we bij sociaal isolement een negatieve ontwikkeling. Niet alleen vinden veel inwoners dat zij te weinig sociale contacten hadden, ook is de kwaliteit van de contacten voor veel van hen veranderd.

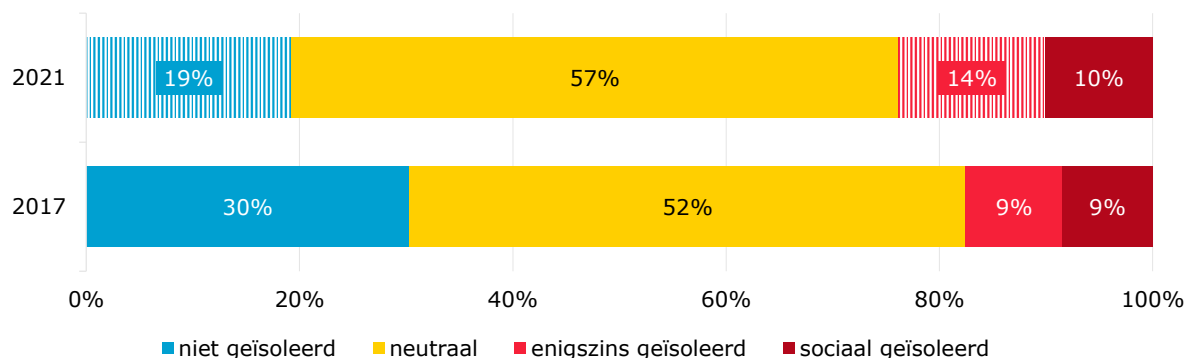
2.1 Voldoende contacten met andere mensen

Toelichting: In het licht van de coronacrisis is de vraagstelling iets aangepast t.o.v. 2017: vraagstelling 2021: Vindt u dat u in de afgelopen 12 maanden voldoende contacten met andere mensen had? vraagstelling 2017: Vindt u dat u voldoende contacten met andere mensen hebt?

Toelichting: **gearceerde staven** in de grafiek wijzen op een significant verschil t.o.v. 2017; als er geen gearceerde staven staan is er dus geen verschil met 2017.

2.2 Sociaal isolement

Toelichting: **gearceerde staven** in de grafiek wijzen op een significant verschil t.o.v. 2017; als er geen gearceerde staven staan is er dus geen verschil met 2017.

Stellingen sociaal isolement

Figuur 2.3 laat de resultaten op de onderliggende stellingen van de sociaal isolementsschaal zien. Het gaat hierbij om de bovenste zes stellingen.

Als we de resultaten vergelijken met 2017 (niet in figuur), zien we verschillen op de volgende vier stellingen:

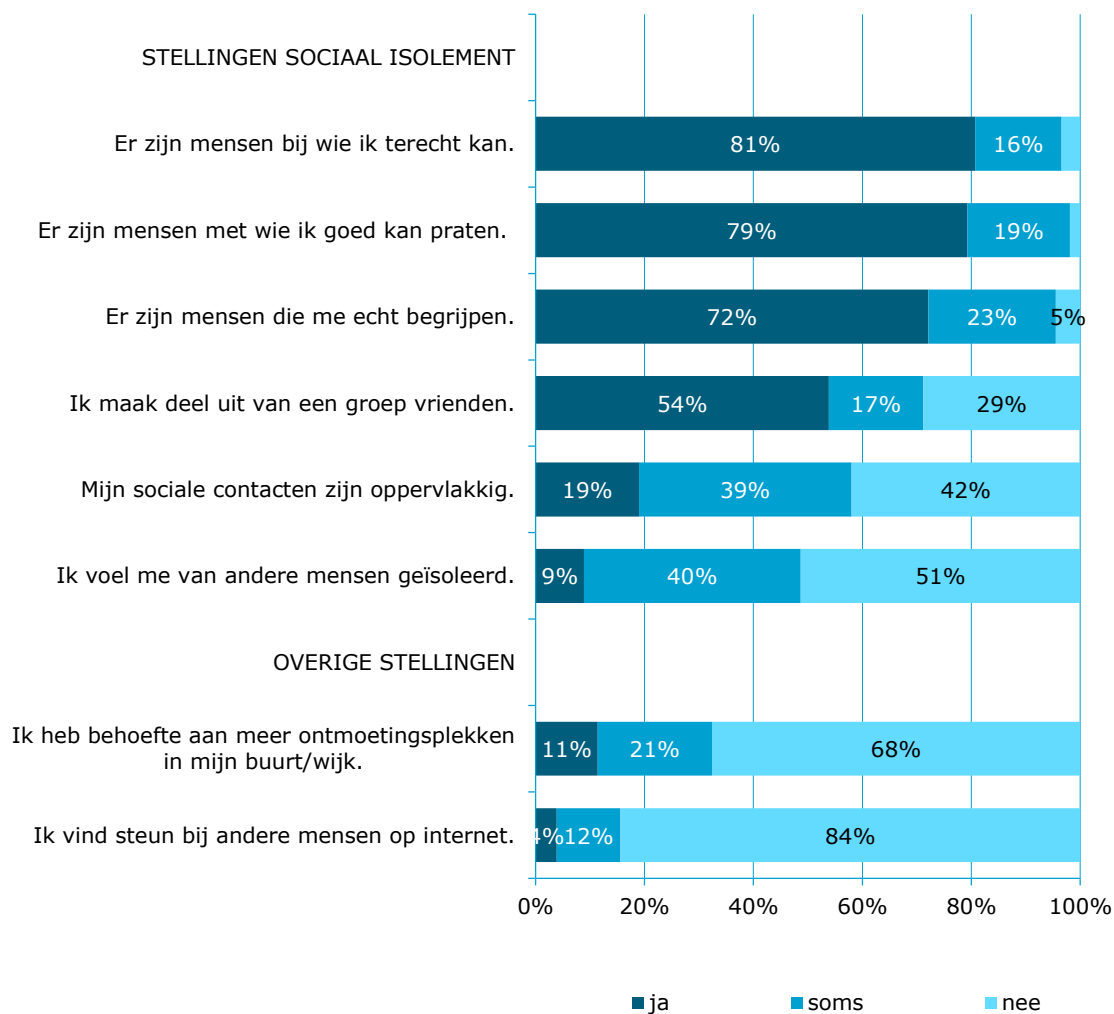
- Er zijn mensen bij wie ik terecht kan.
- Er zijn mensen met wie ik goed kan praten.
- Er zijn mensen die me echt begrijpen.
- Ik voel me van andere mensen geïsoleerd.

Overige stellingen over contact met anderen

De onderste twee stellingen in figuur 2.3 behoren niet tot de schaal om sociaal isolement te meten, maar hebben wel betrekking op contact met andere mensen. Zo heeft één op de tien behoefte aan meer ontmoetingsplekken in de buurt of wijk. Zeven op de tien hebben hier daarentegen geen behoefte aan. Deze groep is iets kleiner geworden, in 2017 was dit 75%.

Een kleine groep van 4% geeft aan steun te vinden bij anderen op internet, bijvoorbeeld op online forums. Voor de meeste inwoners is dit echter geen bron van steun. Deze stelling is in 2021 voor de eerste keer voorgelegd.

2.3 Stellingen over contact met andere mensen

Sociaal netwerk

Hulp van anderen

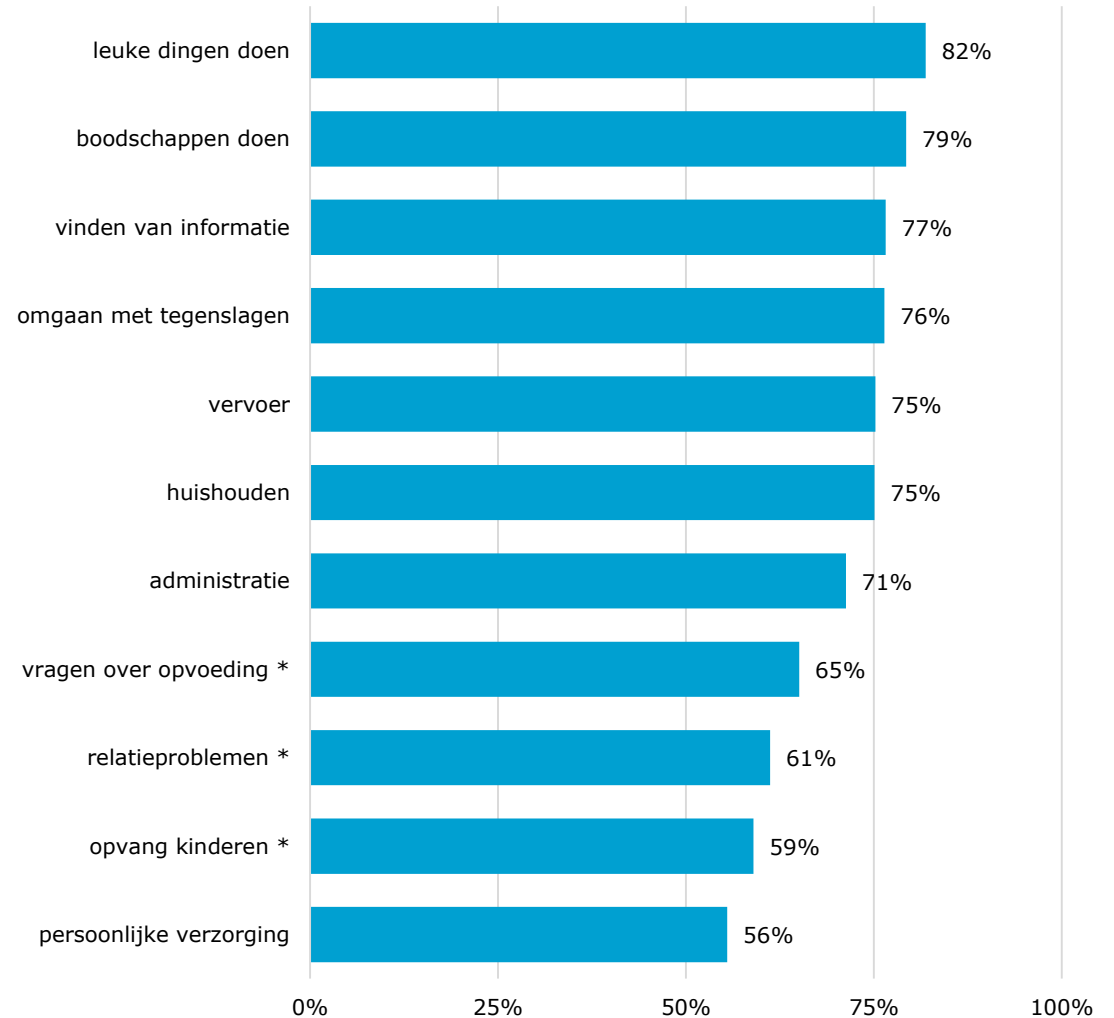
We hebben inwoners gevraagd of zij, indien nodig, een beroep kunnen doen op hun netwerk als het gaat om hulp op verschillende gebieden. Het kan daarbij gaan om praktische ondersteuning in bijvoorbeeld het huishouden, maar ook om emotionele steun, zoals hulp bij het omgaan met tegenslagen.

Veel inwoners kunnen terugvallen op hun sociale netwerk wanneer zij hulp nodig hebben (figuur 2.4). Ook uit onderzoek van het SCP blijkt dat in tijden van adviezen en maatregelen om sociale contacten zoveel als mogelijk te beperken, de bereidheid om andere mensen te helpen nog steeds groot is.¹ Toch is er op elk aspect ook een groep inwoners die hiervoor niet op anderen kan terugvallen. Deze groep varieert van 18% bij 'leuke dingen doen' tot 44% bij 'persoonlijke verzorging'.

De resultaten zijn vergelijkbaar met 2017.²

1: SCP (2021). Een jaar met corona. Ontwikkelingen in de maatschappelijke gevolgen van corona. Den Haag: SCP.
2: De aspecten 'vragen over opvoeding', 'relatieproblemen' en 'opvang kinderen' zijn niet voorgelegd in 2017.

2.4 Kent iemand die helpt of kan helpen bij...

* Inwoners waarbij dit aspect niet van toepassing is zijn hier buiten beschouwing gelaten

Sociaal netwerk

2.5 Soort relatie

Gezinssituatie en ouderschap

Op deze en de volgende pagina zoomen we nader in op relaties, gezinssituatie en ouderschap.

Relaties

Zes op de tien inwoners van Zwijndrecht van 18 jaar en ouder hebben een relatie (zie figuur 2.5). Vier op de tien zijn getrouwd. Geregistreerd partnerschap, samenwonend met of zonder samenlevingscontact en de LAT-relatie komen minder vaak voor. Vier op de tien inwoners hebben geen relatie.

Inwoners met een relatie beoordelen deze gemiddeld met een 8,5. Ruim 80% geeft een rapportcijfer van 8 of hoger, slechts 3% geeft een onvoldoende.

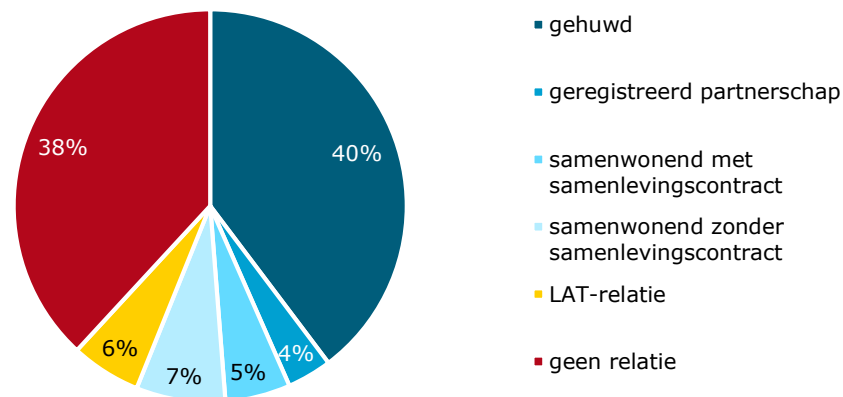
Kinderen

Zes op de tien volwassen inwoners (62%) hebben kinderen; 20% heeft één of meer kinderen in de leeftijd tot 18 jaar (minderjarige kinderen). In figuur 2.6 zien we hoe de gezinssituatie voor deze ouders er uitziet. De meerderheid, te weten 74%, is samen met de vader of moeder van hun kind(eren). Eén op de vijf (21%) is gescheiden van de vader of moeder. Verder heeft 7% stiefkinderen, heeft 3% bewust gekozen voor alleenstaand ouderschap, heeft 1% adoptie- of pleegkinderen en bij 1% is de vader of moeder overleden. Er zijn meerdere situaties per persoon mogelijk.

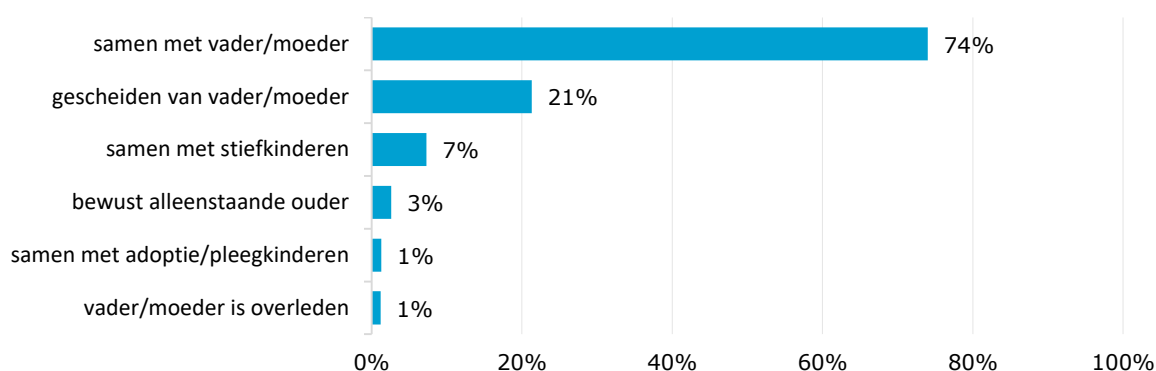
Uit onderzoek van het CBS blijkt dat het aandeel kinderen dat te maken krijgt met een scheiding van hun ouders licht is toegenomen tussen 1999 en 2019. Eind 2019 hadden twee op de tien minderjarige ouders die niet samenwoonden.¹ CBS-cijfers laten ook zien dat steeds meer huishoudens te maken hebben met complexe gezinsverbanden (via stiefrelaties en halfbroers of -zussen). Het aandeel minderjarige kinderen met één of twee stiefouders, stiefbroers of -zussen of halfbroers of -zussen is toegenomen van 10% in 1997 naar 16% in 2017.²

In Zwijndrecht geeft 12% van de ouders met minderjarige kinderen aan dat zij in een samengesteld gezin wonen, waarbij één of beide ouders kinderen uit een vorige relatie hebben meegenomen.

1: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/50/iets-meer-kinderen-maakten-scheiding-mee>
2: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/40/ruim-een-half-miljoen-minderjarigen-in-complexe-gezinsverbanden>

2.6 Gezinssituatie

Toelichting: situatie voor ouders met één of meer kinderen tot 18 jaar, meerdere antwoorden mogelijk

Sociaal netwerk

Ouderlijk gezag

In figuur 2.7 zien we dat de meeste ouders van minderjarige kinderen gezamenlijk gezag hebben over hun kinderen. Slechts 4% heeft eenhoofdig gezag, waarbij het gezag bij één ouder ligt. Eveneens 4% heeft geen gezag. Een groep van 8% geeft aan dat dit niet voor al hun kinderen op dezelfde manier is geregeld.

Gezamenlijk ouderschap

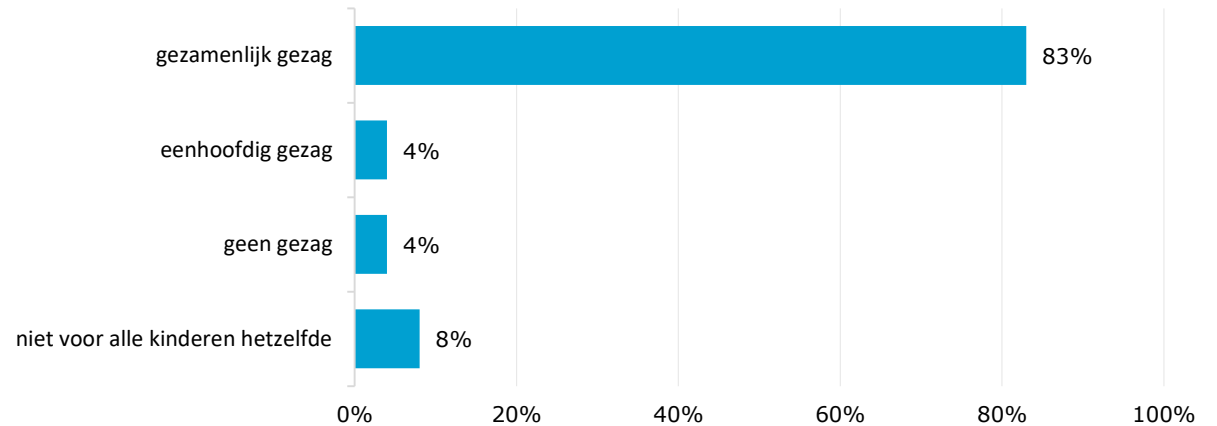
Ouders van minderjarige kinderen die samenleven met de vader of moeder van hun kind(eren) beoordelen hun gezamenlijke ouderschap over het algemeen goed. Zij geven gemiddeld een rapportcijfer van 8,4. Acht op de tien geven een 8 of hoger. Slechts 3% geeft een onvoldoende.

Gedeeld ouderschap

Gescheiden ouders met minderjarige kinderen beoordelen het gedeelde ouderschap met hun ex-partner minder goed. Zij geven gemiddeld een 6,1. Een derde geeft een 8 of hoger, eveneens een derde geeft een onvoldoende.

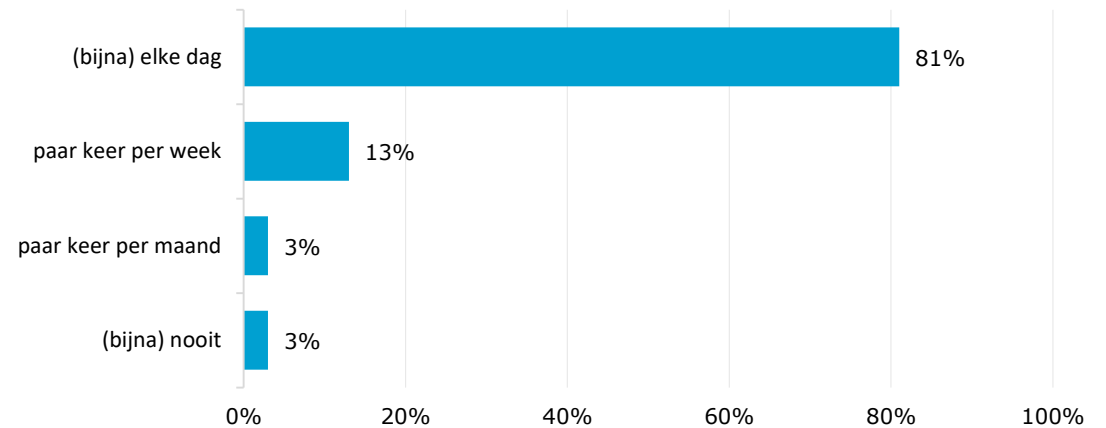
We hebben gescheiden ouders ook gevraagd hoe vaak zij contact hebben met hun kinderen. Acht op de tien hebben (bijna) elke dag contact met hun kind(eren) (figuur 2.8). Een enkele ouder (3%) ziet zijn kind(eren) bijna nooit.

2.7 Ouderlijk gezag

Toelichting: situatie voor ouders met één of meer kinderen tot 18 jaar

2.8 Contact gescheiden ouders met kinderen

Toelichting: situatie voor gescheiden ouders met één of meer kinderen tot 18 jaar

Mantelzorg

Mantelzorg

Inleiding

In het vorige hoofdstuk stond het sociaal netwerk centraal en de mate waarin mensen hierop kunnen terugvallen voor hulp en ondersteuning. Wanneer hulp aan anderen verder gaat dan af en toe een boodschap doen of samen koffie drinken, kan er sprake zijn van mantelzorg. Onder mantelzorg verstaan we:

*"De zorg die iemand geeft aan een bekende uit zijn of haar omgeving, zoals een partner, kind of vriend, als deze persoon voor langere tijd ziek, hulpbehoevend of gehandicapt is. Mantelzorg wordt niet betaald."*¹

We definiëren iemand als mantelzorger als hij of zij op dit moment minimaal 8 uur per week zorg biedt en/of de zorg langer duurt dan 3 maanden.²

Mantelzorg ontvangen

In dit hoofdstuk staan de mantelzorgers, oftewel de verleners van zorg, centraal. Aan de andere kant vinden we de ontvangers van zorg. In Zwijndrecht gaat het dan om 6% van de inwoners, die naar eigen zeggen mantelzorg ontvangen. We verwachten dat steeds meer inwoners mantelzorg nodig hebben in de toekomst. Prognoses voorspellen dat zowel het aantal als aandeel ouderen in de gemeente de komende jaren toeneemt.³ Daarnaast blijft de overheid aanmoedigen om langer thuis te blijven wonen.

In dit hoofdstuk kijken we naar de groep mantelzorgers in Zwijndrecht. Een aantal vragen uit het thema 'mantelzorg' heeft ook meegelopen in de Tussenmeting Monitor Sociaal uit 2019. Waar mogelijk maken we een vergelijking met zowel 2017 als 2019.

Inhoudsopgave

- [Aantal mantelzorgers](#)
- [Wat doen ze?](#)
- [Hulp van anderen, spijlzorg en overbelasting](#)
- [Mantelzorgondersteuning](#)

Klik op een hoofdstuk en ga direct naar...

¹ & ²: Definitie ontleend aan het CBS
³: Primus prognose

Mantelzorg

Mantelzorg gegeven in afgelopen 12 maanden

Een kwart van de inwoners van Zwijndrecht geeft aan in de afgelopen 12 maanden mantelzorg te hebben gegeven (figuur 3.1). Dit aandeel is niet significant anders dan in 2017 en 2019.

Aantal mantelzorgers

In Zwijndrecht bestempelen we 22% van de volwassen inwoners als mantelzorger (figuur 3.2). Zij verlenen op dit moment minimaal 8 uur per week zorg en/of zorgen langer dan 3 maanden. Ook hier zien we geen verschillen met de twee voorgaande metingen.

In hoeverre de coronacrisis een rol heeft gespeeld in het verlenen van mantelzorg is moeilijk te zeggen. Uit angst voor besmetting van hun naaste en door de (tijdelijke) bezoekbeperkingen in zorginstellingen, zullen sommige mantelzorgers minder hulp hebben verleend. Vanwege het wegvalen van professionele hulp zullen anderen juist meer zorg op zich hebben genomen. In Zwijndrecht zien we alles bij elkaar genomen dus geen verschil in het aandeel mantelzorgers vergeleken met de metingen voor de pandemie.

In het vervolg van dit hoofdstuk kijken we alleen naar de mantelzorgers die voldoen aan de hiervoor genoemde definitie (meer dan 8 uur per week en/of minimaal 3 maanden zorgen).

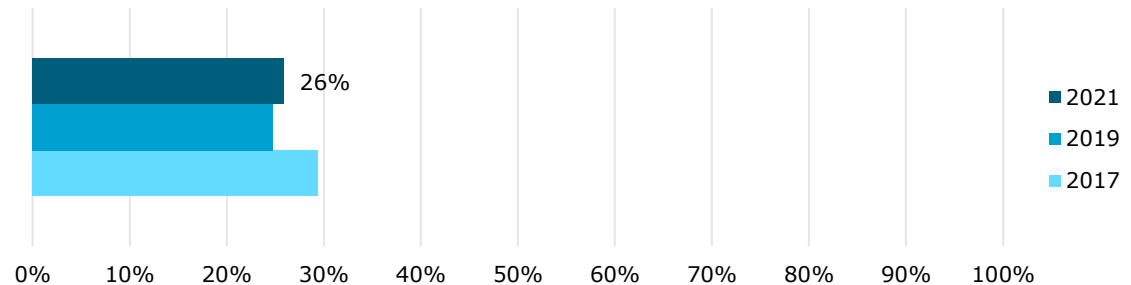
Wie geven mantelzorg?

Uit landelijk onderzoek blijkt dat het aandeel mantelzorgers onder vrouwen hoger ligt dan onder mannen.¹ Dit kan te maken hebben met het feit dat vrouwen vaker parttime werken, sneller signalen opvangen dat er hulp nodig is en zich vaker verantwoordelijk voelen voor zorgtaken. In Zwijndrecht is het verschil tussen mannen en vrouwen niet zo groot: 18% van de mannen is mantelzorger en 24% van de vrouwen.

Als we kijken naar leeftijd is het aandeel mantelzorgers landelijk gezien vooral hoog onder 45-64 jarigen.² Deze groep heeft relatief vaak te maken met hulpbehoevende ouders. Ook in Zwijndrecht vinden we de meeste mantelzorgers in deze leeftijdscategorie. (Niet in figuur.)

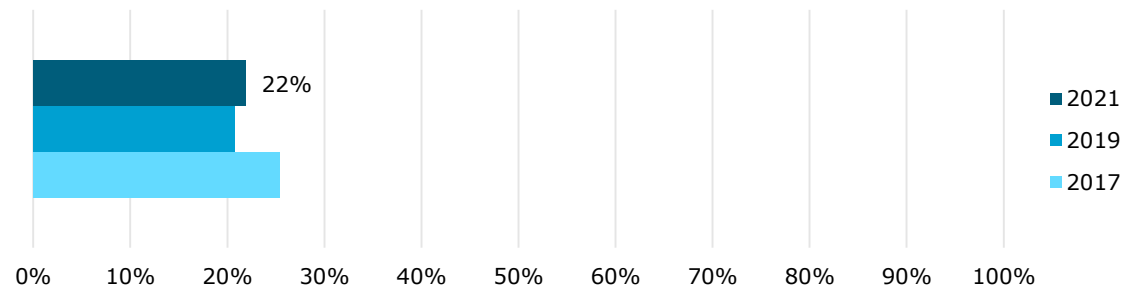
1 & 2: SCP (2020). Blijvende bron van zorg. Ontwikkelingen in het geven van informele hulp 2014-2019. Den Haag: SCP.

3.1 Mantelzorg gegeven in afgelopen 12 maanden

Toelichting: **omkaderde staven** in de grafiek wijzen op een significante **toename** of **afname** t.o.v. 2019; als er geen kaders om de staven staan is er dus geen verschil met 2019.

3.2 Aandeel mantelzorgers

Toelichting: **omkaderde staven** in de grafiek wijzen op een significante **toename** of **afname** t.o.v. 2019; als er geen kaders om de staven staan is er dus geen verschil met 2019.

Definitie mantelzorger = iemand die meer dan 8 uur per week en/of langer dan 3 maanden mantelzorg verleent

Mantelzorg

Tijd besteed aan mantelzorg

Figuur 3.3 geeft aan hoeveel tijd mantelzorgers per week besteden aan de zorg voor hun naaste(n). Ongeveer de helft van de mantelzorgers besteedt maximaal 4 uur per week aan hun zorgtaken. Eén op de drie zorgt meer dan 8 uur per week. Ten opzichte van 2019 is de groep mantelzorgers die tot 2 uur per week zorgt kleiner geworden.

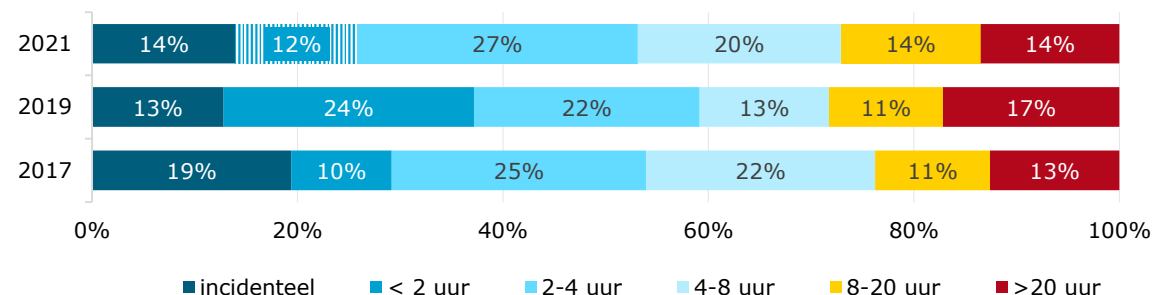
De invloed van de coronacrisis is ook hier moeilijk te bepalen. Uit onderzoek van het SCP komt naar voren dat voor twee derde van de mantelzorgers weinig is veranderd in de hoeveelheid zorg die zij verlenen. De groep die meer is gaan zorgen, is even groot als de groep die minder zorgt.¹

Soort mantelzorg

Mantelzorgers kunnen verschillende taken op zich nemen. In figuur 3.4 zien we dat veel mantelzorgers gezelschap en/of emotionele ondersteuning bieden (72%). Ook ondersteunen zij regelmatig in het huishouden (66%) en helpen ze bij regeltaken, zoals de financiële administratie of het maken van afspraken (59%). In 2017 zagen we een vergelijkbaar beeld.

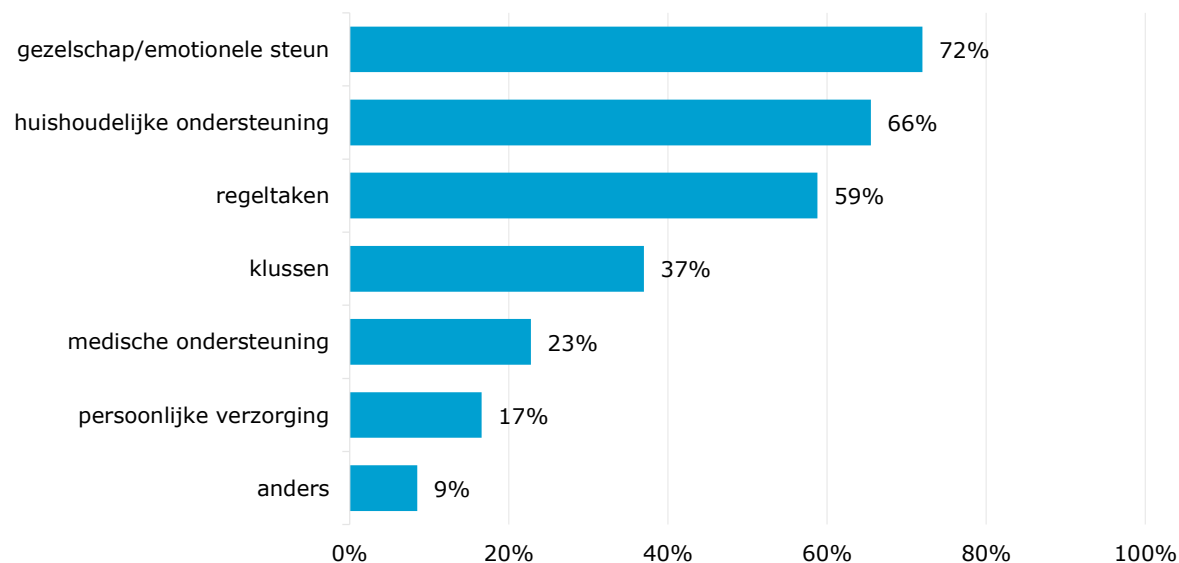
1: SCP (2021). Een jaar met corona. Ontwikkelingen in de maatschappelijke gevolgen van corona. Den Haag: SCP.

3.3 Aantal uren mantelzorg per week

Toelichting: **gearceerde staven** in de grafiek wijzen op een significant verschil t.o.v. 2019; als er geen gearceerde staven staan is er dus geen verschil met 2019.

3.4 Soort mantelzorg

Toelichting: meerdere antwoorden mogelijk

Mantelzorg

Hulp van anderen

Mantelzorgers staan er vaak niet alleen voor. Zij kunnen hulp krijgen van bijvoorbeeld andere familieleden, vrienden, buren of vrijwilligers. In Zwijndrecht zegt twee derde van de mantelzorgers hulp van anderen te krijgen (figuur 3.5). Dit is vergelijkbaar met 2017, maar meer dan in 2019, toen 41% aangaf hulp te krijgen.

Spilzorg

Drie op de tien mantelzorgers pakken de zorg voor hun naaste alleen op. Mantelzorgers die er alleen voor staan en meer dan 20 uur per week zorgen, noemen we spilzorgers. Zij zijn de spil in het leven van hun naaste. In de Drechtsteden gaat het om 5% van alle mantelzorgers.¹ Dit komt neer op 1% van alle Drechtstedelingen van 18 jaar en ouder, wat gelijk is aan 2017 en 2019. Hoewel het om een kleine groep gaat, is het risico op overbelasting bij spilzorgers groot.

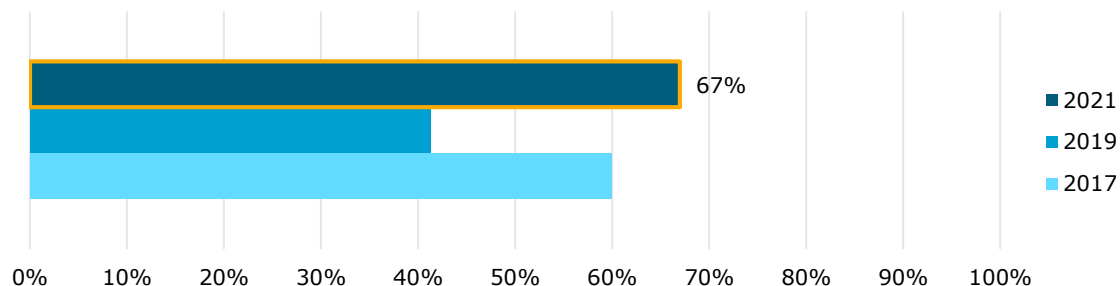
Overbelasting

Aan de ene kant kan het geven van mantelzorg een gevoel van voldoening geven bij de mantelzorger. Aan de andere kant kunnen mantelzorgers overbelast raken door het geven van langdurige en/of intensieve zorg. Figuur 3.6 laat zien dat zes op de tien mantelzorgers in Zwijndrecht (58%) hun mantelzorgtaken goed kunnen combineren met hun dagelijkse activiteiten. De overige 42% heeft in meer of mindere mate moeite met het combineren van mantelzorgtaken met hun eigen dagelijkse bezigheden. Naar eigen zeggen geldt voor 3% dat zij overbelast zijn geraakt door het geven van mantelzorg. We zien geen verschillen met de meting in 2017.

In ons onderzoek vragen we naar het gemak waarmee de mantelzorgtaken gecombineerd kunnen worden met de gebruikelijke dagelijkse activiteiten. Dit is niet veranderd in vergelijking met vier jaar geleden. Uit landelijk onderzoek van I&O Research komt naar voren dat mantelzorgers de zorg wel als zwaarder ervaren tijdens de coronacrisis. Er is minder hulp van anderen beschikbaar, mantelzorgers zijn bang om hun naaste te besmetten en men heeft minder mogelijkheden voor ontspanning naast de mantelzorg.²

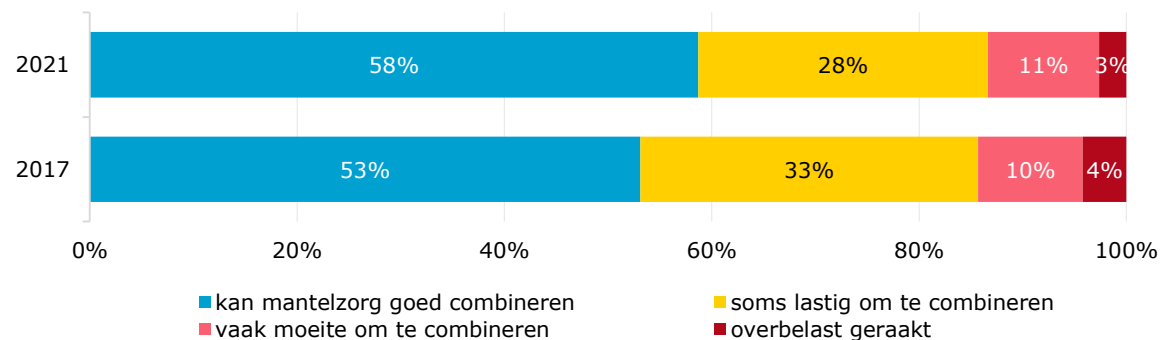
1: Vanwege het lage aantal waarnemingen per gemeente rapporteren we dit cijfer voor de Drechtsteden.
2: I&O Research (2021). Mantelzorg tijdens de coronacrisis. Amsterdam: I&O Research.

3.5 Hulp van anderen

Toelichting: **omkaderde staven** in de grafiek wijzen op een significante **toename** of **afname** t.o.v. 2019; als er geen kaders om de staven staan is er dus geen verschil met 2019.

3.6 Ervaren belasting mantelzorgers

Toelichting: **gearceerde staven** in de grafiek wijzen op een significant verschil t.o.v. 2017; als er geen gearceerde staven staan is er dus geen verschil met 2017.

Mantelzorg

Mantelzorgondersteuning

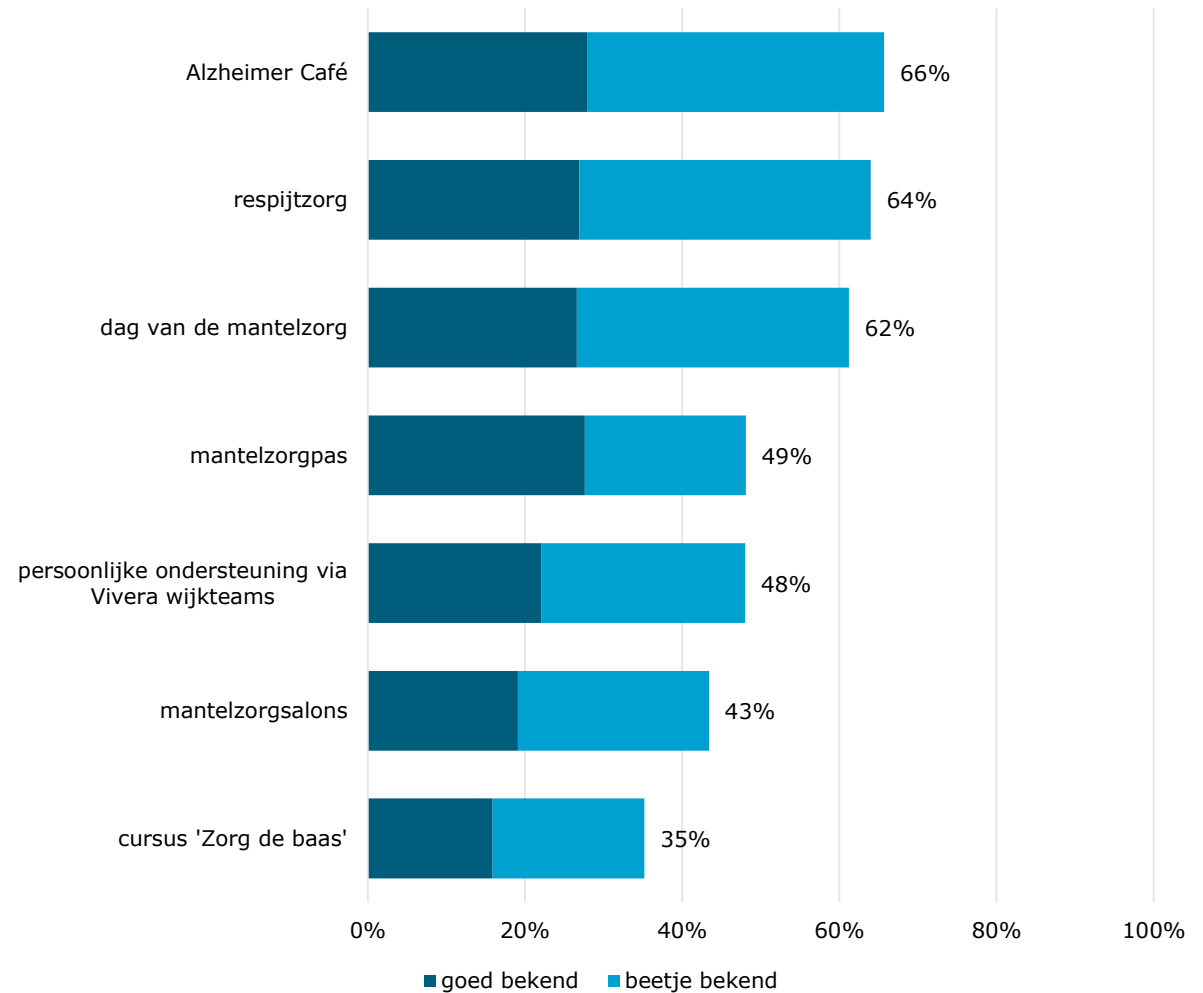
Met de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor de ondersteuning van mantelzorgers. Zij zijn vrij om te kiezen welke mogelijkheden zij inzetten om mantelzorgers te informeren en te ondersteunen.

In figuur 3.7 zien we dat de bekendheid van de verschillende vormen van mantelzorgondersteuning in Zwijndrecht sterk uiteenloopt. Het Alzheimer Café is het meest bekend, 66% van alle mantelzorgers is hier goed of een beetje bekend mee. Ook respijtzorg en de dag van de mantelzorg zijn bij veel mantelzorgers bekend (resp. 64% en 62%). De cursus 'Zorg de baas' is de minst bekende vorm van mantelzorgondersteuning (35%).

Een goede vergelijking met voorgaande metingen is niet mogelijk, omdat de antwoordcategorieën in deze laatste meting zijn gewijzigd.¹ De resultaten uit 2017 en 2019 zijn opgenomen in tabel B.5 in de bijlage.

1: In voorgaande metingen werden de antwoordcategorieën 'ja' en 'nee' gebruikt. In 2021 is de antwoordcategorie 'ja' opgesplitst in 'ja, goed bekend' en 'ja, beetje bekend'.

3.7 Bekendheid mantelzorgondersteuning

Mantelzorg

Gebruik van mantelzorgondersteuning

8% van de mantelzorgers zegt gebruik te maken van mantelzorgondersteuning. Dit is vergelijkbaar met de voorgaande metingen. Ook in landelijk onderzoek blijft het gebruik van mantelzorgondersteuning stabiel in de afgelopen jaren.¹

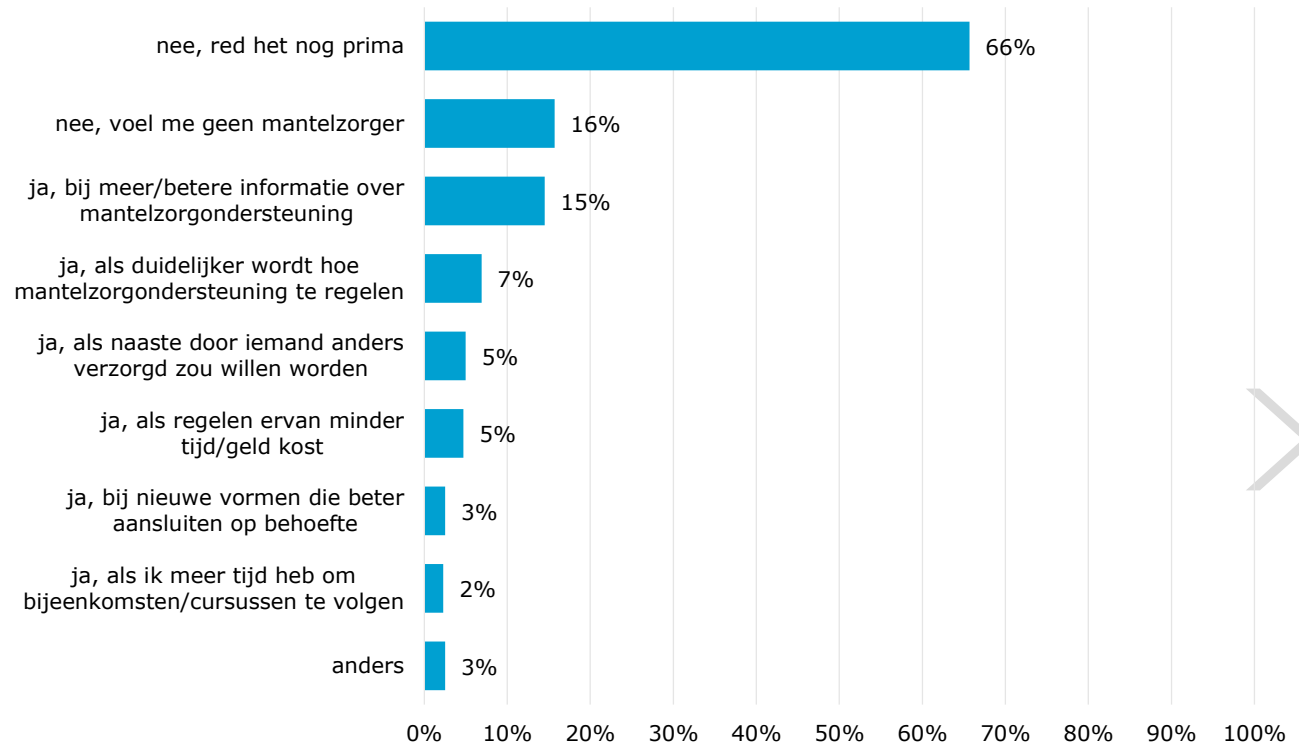
Wil men (meer) gebruik maken van mantelzorgondersteuning?

De vraag is of mantelzorgers meer gebruik van mantelzorgondersteuning zouden willen maken. Figuur 3.8 laat zien dat twee derde van de mantelzorgers het prima redt zonder mantelzorgondersteuning of met de huidige ondersteuning die zij al gebruiken. Daarnaast zegt 16% zich geen mantelzorger te voelen. Het merendeel zegt dus geen behoefte te hebben aan mantelzorgondersteuning. Zo'n één op de vijf zou wel (meer) gebruik willen maken van ondersteuning, maar ziet nog een aantal belemmeringen. Zo zou 15% graag meer of betere informatie ontvangen over de vormen van mantelzorgondersteuning die er zijn en heeft 7% behoefte aan duidelijkere informatie over het regelen ervan.

Het gebruik van mantelzorgondersteuning in Zwijndrecht is beperkt. Daar tegenover kunnen we stellen dat veel mantelzorgers hier ook geen behoefte aan hebben. Ondersteuning is het meest belangrijk voor degenen die zich het zwaarst belast voelen.

1: SCP (2021). Een jaar met corona. Ontwikkelingen in de maatschappelijke gevolgen van corona. Den Haag: SCP.

3.8 Wil men (meer) ondersteuning gebruiken?

Toelichting: meerdere antwoorden mogelijk

Vrijwillige inzet

Vrijwillige inzet

Inleiding

Naast mantelzorg zijn er meer manieren waarop mensen op vrijwillige basis iets voor anderen kunnen betekenen. Bijvoorbeeld door het doen van vrijwilligerswerk.

Vrijwilligerswerk definiëren we als:

*"Werk dat in enig georganiseerd verband onverplicht en onbetaald wordt verricht ten behoeve van anderen of de samenleving."*¹

Het gaat hierbij dus om niet-beroepsmatige participatie in een organisatie.

Naast vrijwilligerswerk kunnen inwoners ook vrijwillig actief zijn in de eigen buurt. In dit hoofdstuk bekijken we deze twee vormen van vrijwillige inzet.

Inhoudsopgave

- [Vrijwilligerswerk](#)
- [Actief in de buurt](#)

Klik op een hoofdstuk en ga direct naar...

1: Definitie ontleend aan het CBS

Vrijwillige inzet

4.1 Vrijwilligerswerk gedaan in afgelopen 12 maanden

Vrijwilligerswerk

Ongeveer een kwart van de inwoners van Zwijndrecht (23%) heeft in de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk gedaan. Dit percentage ligt significant lager dan in 2017, toen 34% aangaf zich vrijwillig te hebben ingezet. Ook in de wijken Noord, Kort Ambacht en Nederhoven is de daling significant tussen 2017 en 2021. We verwachten dat de beperkingen tijdens de coronacrisis hier een rol hebben gespeeld. Contacten met anderen werden beperkt en veel sociale activiteiten gingen niet of in aangepaste vorm door. Toch zien we verderop in het [hoofdstuk Coronacrisis](#) dat er ook een klein aantal inwoners is dat aangeeft juist meer vrijwilligerswerk te zijn gaan doen tijdens de coronacrisis.

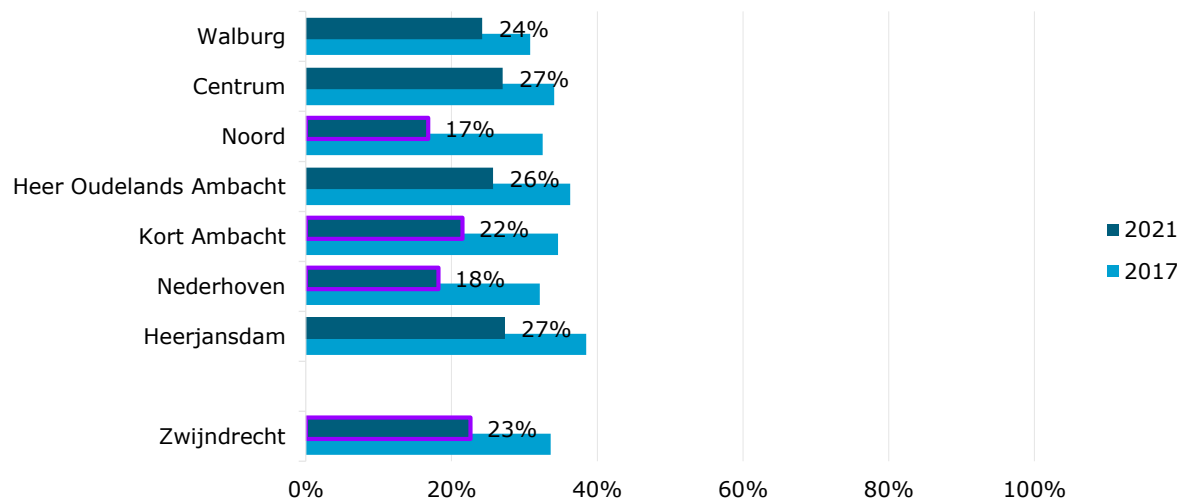
Ook uit landelijke onderzoeken^{1,2} komt naar voren dat Nederlanders tijdens de pandemie over het algemeen minder vrijwilligerswerk deden dan daarvoor. Hoewel we geen exacte vergelijking kunnen maken met deze onderzoeken, zien we wel overal een daling.

Waar doet men vrijwilligerswerk?

De meeste vrijwilligers in Zwijndrecht zijn actief bij een godsdienstige of levensbeschouwelijke organisatie (25% van de vrijwilligers, niet in figuur), een zorg- of welzijnsorganisatie (24%, niet in figuur) of een sportvereniging (23%, niet in figuur).

In tabel 4.1 hebben we het aandeel vrijwilligers ten opzichte van het totaal aantal inwoners in Zwijndrecht weergegeven. Het percentage inwoners dat vrijwilligerswerk doet voor een godsdienstige/levensbeschouwelijke organisatie of een bewonersorganisatie/buurtvereniging is noemenswaardig kleiner dan vier jaar geleden.

1: SCP (2021). Een jaar met corona. Ontwikkelingen in de maatschappelijke gevolgen van corona. Den Haag: SCP.
2: Cijfers uit het onderzoek Sociale samenhang en welzijn van het CBS.

Toelichting: **omkaderde staven** in de grafiek wijzen op een significante **toename** of **afname** t.o.v. 2017; als er geen kaders om de staven staan is er dus geen verschil met 2017.

Wijken met een **omcirkeld percentage** scoren in 2021 significant **boven** of **onder** het gemiddelde van Zwijndrecht; als er geen omcirkelde percentages staan is er in 2021 dus geen verschil tussen de wijk en het Zwijndrechts gemiddelde.

Tabel 4.1 Top 5 vrijwilligerswerk (%)

	2017	2021
godsdienstige of levensbeschouwelijke organisatie	9	↓ 6
zorg- of welzijnsorganisatie	7	5
sportvereniging	7	5
goed doel of organisatie met maatschappelijk doel	5	4
bewonersorganisatie of buurtvereniging / hobbyvereniging	4 / 3	↓ 2 / 2

Toelichting: % van totaal aantal inwoners van Zwijndrecht. De vraag is alleen gesteld aan respondenten die 'ja' antwoordden op de vraag 'Heeft u in de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk gedaan?'.

Pijltjes wijzen op een significante toename ↑ of afname ↓ t.o.v. 2017; als er geen pijltjes staan is er dus geen verschil met 2017.

Vrijwillige inzet

4.2 Vrijwillig actief geweest in de buurt

Vrijwillig actief zijn in de eigen buurt

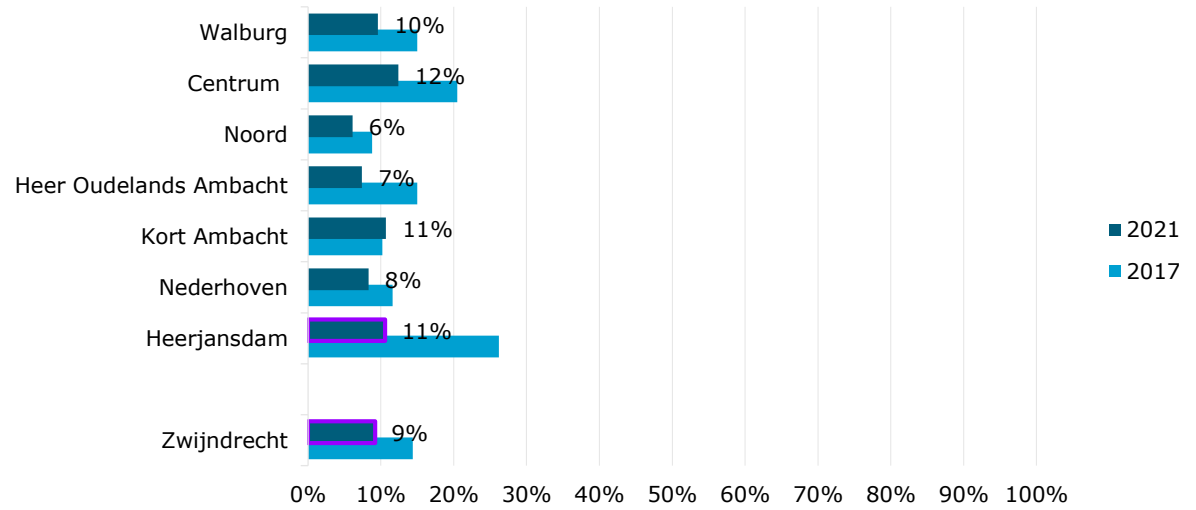
Naast het doen van vrijwilligerswerk kunnen inwoners ook vrijwillig actief zijn in hun eigen buurt. In tegenstelling tot vrijwilligerswerk, hoeft dit niet altijd plaats te vinden in georganiseerd verband. Dit kan ook zijn het helpen van een eenzame buurtbewoner of het schoonhouden van de straat.

Eén op de tien inwoners van Zwijndrecht is in de afgelopen 12 maanden vrijwillig actief geweest in de eigen buurt (9%). Net zoals bij vrijwilligerswerk zien we hier een significante daling ten opzichte van 2017. Vier jaar geleden gaf 14% aan zich te hebben ingezet in de buurt. Als we kijken naar de verschillende wijken is ook in Heerjansdam het aandeel inwoners dat actief is in de buurt gedaald (van 26% in 2017 naar 11% in 2021).

Wat doet men in de buurt?

De meeste Zwijndrechtenaren die actief geweest zijn in hun eigen buurt hebben buurtbewoners geholpen die dat nodig hadden. Bijvoorbeeld door even langs te gaan, boodschappen te doen of toe te zien op de kinderen (47% van de actieven, niet in figuur). Een kwart heeft schoongemaakt, opgeruimd of groen bijgehouden in de buurt (25%, niet in figuur) en een even grote groep heeft contact gehad met de gemeente over de buurt (23%, niet in figuur).

Ook hier hebben we deze cijfers afgezet tegen de totale bevolking in Zwijndrecht (tabel 4.2). Het aandeel inwoners dat zich heeft ingezet om de buurt schoon te maken, op te ruimen of groen bij te houden is kleiner dan in 2017.

Toelichting: **omkaderde staven** in de grafiek wijzen op een significante **toename** of **afname** t.o.v. 2017; als er geen kaders om de staven staan is er dus geen verschil met 2017.

Wijken met een **omcirkeld percentage** scoren in 2021 significant **boven** of **onder** het gemiddelde van Zwijndrecht; als er geen omcirkelde percentages staan is er in 2021 dus geen verschil tussen de wijk en het Zwijndrechts gemiddelde.

Tabel 4.2 Top 3 actief zijn in de buurt (%)

	2017	2021
buurtbewoners helpen die dat nodig hebben	6	4
buurt schoonmaken, opruimen of groen bijhouden	4	↓ 2
contact met gemeente over de buurt	3	2

Toelichting: % van totaal aantal inwoners van Zwijndrecht. De vraag is alleen gesteld aan respondenten die 'ja' antwoordden op de vraag 'Bent u in de afgelopen 12 maanden in uw buurt vrijwillig actief geweest?'.

Pijltjes wijzen op een significante toename ↑ of afname ↓ t.o.v. 2017; als er geen pijltjes staan is er dus geen verschil met 2017.

Participatie

Participatie

Inleiding

In dit hoofdstuk kijken we naar participatie, ofwel: meedoen in de samenleving. Het uitgangspunt is dat dit voor iedereen geldt, ongedacht leeftijd, geslacht, beperking enzovoort. Meedoen in de samenleving draagt bij aan meer sociale contacten en eigen kracht. Movisie omschrijft participatie als volgt:

"Het hebben van werk, het volgen van onderwijs, het verrichten van vrijwilligerswerk en betrokken zijn bij leefbaarheid van de eigen omgeving"

In de volgende pagina's behandelen we allereerst de indexscore Participatie. Deze index geeft een algeheel beeld van de mate waarin inwoners van Zwijndrecht participeren in hun gemeente. Daarna gaan we meer in detail in op enkele aspecten van participatie. Vrijwillige inzet valt eveneens onder participatie maar hebben we in het vorige hoofdstuk al in kaart gebracht.

Inhoudsopgave

- [Indexscore Participatie](#)
- [Lidmaatschap van verenigingen en organisaties](#)
- [Activiteiten binnen en buiten verenigingsverband](#)
- [Sportfrequentie](#)

Klik op een hoofdstuk en ga direct naar...

Participatie

5.1 Index Participatie

Indexscore Participatie

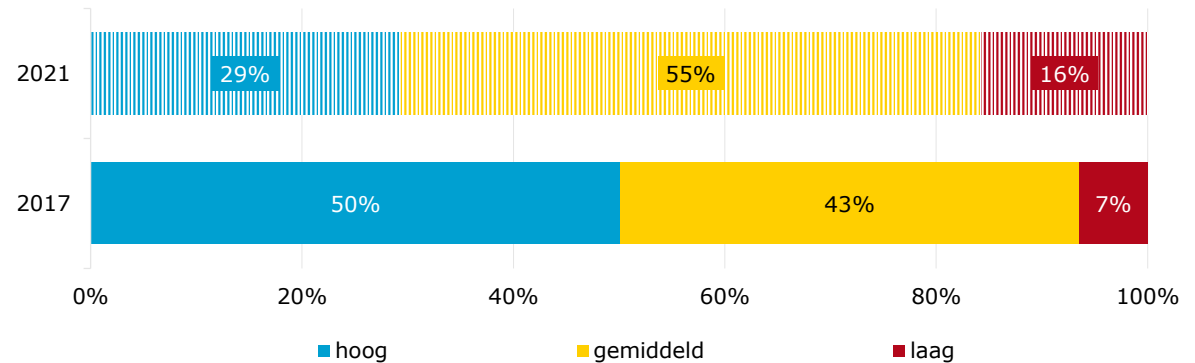
Net als voor Eigen Kracht hebben we een indexscore ontwikkeld die een algeheel beeld geeft van de participatie van inwoners van Zwijndrecht. Zie figuur 5.1 hiernaast. De indexscore wordt opgebouwd door een aantal onderwerpen samen te nemen, zie het blauwe blok hieronder. De hoogte van de indexscore bepaalt vervolgens in welke groep iemand valt:

<3=laag >3 en <7= gemiddeld >7 =hoog

De gemiddelde score is in 2021 met 5.4 significant lager dan in 2017 (6.8). In figuur 5.1 is dit bijvoorbeeld terug te zien in de verdubbeling van de groep die 'laag' scoort. De groep die 'hoog' scoort, is juist kleiner geworden. Dit lijkt een logisch gevolg van de beperkingen door de coronacrisis (zie ook het volgende hoofdstuk).

Zes van de tien Zwijndrechtenaren (niet in figuur) hebben betaald werk of volgen een opleiding. Tien procent volgt een studie of gaat naar school, net als in 2017.

Op andere plekken in de rapportage zien we hoe de verschillende componenten van de index zich ontwikkelden tussen 2017 en 2021. Drie van de vijf onderdelen wijken significant af van 2017 en leiden tot de daling in de Indexscore Participatie. Dit geldt voor 'activiteiten ondernemen', 'vrijwilligerswerk' en 'subjectieve beleving aantal contacten'.

Toelichting: **gearceerde staven** in de grafiek wijzen op een significant verschil t.o.v. 2017; als er geen gearceerde staven staan is er dus geen verschil met 2017.

"Ik doe vrijwilligerswerk als taalmaatje"

Inwoner van Zwijndrecht

Indexscore 'Participatie'

Onderwerpen die gezamenlijk de index bepalen:

- activiteiten ondernemen
- sociaal isolement
- subjectieve beleving aantal contacten
- werk/opleiding
- vrijwilligerswerk

Passieve participatie (zoals niet-actief lidmaatschap van verenigingen of het steunen van organisaties) sluiten we uit, omdat mensen hiervoor niet altijd de deur uit hoeven of in contact hoeven te treden met anderen.

Toelichting: het gaat in dit onderzoek om inwoners van 18 jaar of ouderen die zelfstandig wonen. Een uitgebreide beschrijving van de indexscore vindt u in de bijlage.

Participatie

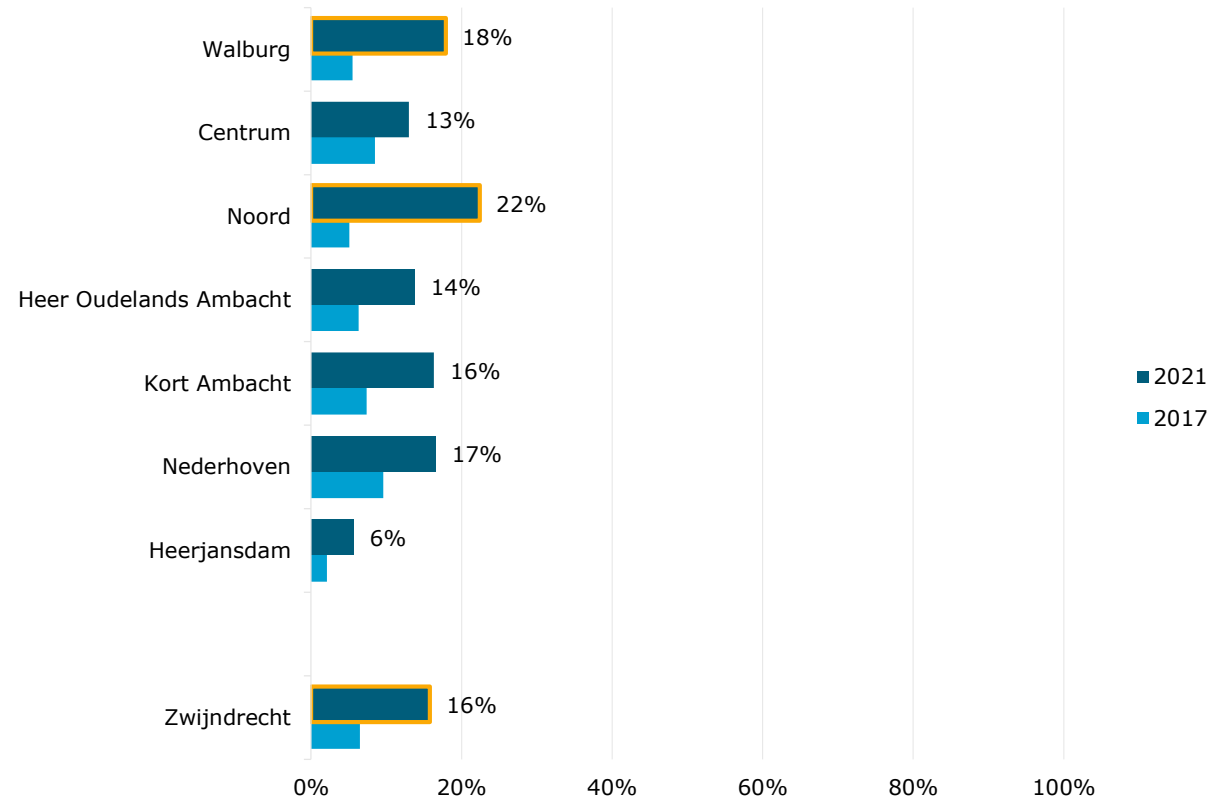
5.2 Index: aandeel laag participerende inwoners per wijk

Inwoners die weinig participeren

Lage participatie duidt op een meer kwetsbare groep mensen. In figuur 5.2 is de groep Zwijndrechtenaren die laag scoort (16%) op de indexscore participatie, uitgesplitst naar wijk.

De meeste wijken volgen ongeveer hetzelfde patroon als Zwijndrecht als geheel en tonen een forse toename van laag participerende inwoners ten opzichte van 2017. Voor de wijken Walburg en Noord is de stijging in het aandeel laag participerende inwoners ook significant (Walburg ruim drie keer zoveel als in 2017 en Noord meer dan vier keer zoveel).

Er zijn verschillende redenen voor het feit dat de participatie in de ene wijk lager ligt dan in de andere. Dit is mede afhankelijk van de samenstelling en kenmerken van de wijk. In de volgende pagina bekijken we de relatie tussen een aantal persoonskenmerken en de mate van participatie.

Toelichting: **Omkaderde staven** in de grafiek wijzen op een significante **toename** of **afname** t.o.v. 2017; als er geen kaders om de staven staan is er dus geen verschil met 2017.

Wijken met een **omcirkeld percentage** scoren in 2021 significant **boven** of **onder** het gemiddelde van Zwijndrecht; als er geen omcirkelde percentages staan is er in 2021 dus geen verschil tussen de wijk en het Zwijndrechts gemiddelde

Participatie

Tabel 5.1 Participatie naar achtergrondkenmerken (%)

Participatie naar opleiding, ervaren gezondheid, langdurige gezondheidsbeperkingen en leeftijd

In de tabel hiernaast staan de vier achtergrondkenmerken die het meest bepalend zijn voor de mate van participatie van Zwijndrechtenaren in volgorde van belangrijkheid. We zien achtereenvolgens hoe opleiding, ervaren gezondheid, het al dan niet hebben van een langdurige ziekte of beperking en leeftijd samenhangen met de score op de participatie index.

Wat maakt dat iemand weinig, gemiddeld of veel participeert? Opleiding heeft de grootste invloed op de mate waarin iemand participeert. Elk stapje hoger op de opleidingsladder leidt tot meer participatie. Daarna volgt ervaren gezondheid. Hoe beter iemand zijn eigen gezondheid ervaart, hoe meer hij/zij participeert. Van de mensen met een zeer goede ervaren gezondheid is dat 41% tegenover 6% van de Zwijndrechtenaren met een (zeer) slecht ervaren gezondheid. Ditzelfde geldt voor een ander gezondheidskenmerk te weten het hebben van een of meer langdurige ziekten, aandoeningen of beperkingen. Zwijndrechtenaren met dit soort beperkingen participeren minder dan zij die geen gezondheidsbeperkingen ervaren.

Tenslotte heeft leeftijd invloed op iemands participatie. De 18 tot 34 jarigen participeren het meest (40% heeft een hoge score) en de 65+ers het minst (14% heeft een hoge score).

In tabel 5.1 ziet u alles op een rij:

- Hoe hoger de opleiding, hoe meer participatie
- Hoe beter de ervaren gezondheid, hoe meer participatie
- Langdurige ziekte hangt samen met minder participatie
- Hoe jonger hoe meer participatie

	score op index Participatie		
	laag	gemiddeld	hoog
gemiddelde Zwijndrecht	16	55	29
opleiding			
geen opleiding/basisonderwijs	34	53	13
vmbo, mavo, mulo, lbo/mbo1	26	58	16
mbo 2, 3 of 4/havo, vwo, hbs, mms	14	57	29
hbo/wo	6	51	43
ervaren gezondheid			
zeer goed	11	48	41
goed	9	54	37
gaat wel	23	59	18
(zeer) slecht	48	52	0
langdurige ziekte, aandoening of beperking			
ja	28	55	17
nee	9	55	36
leeftijd			
18-34 jaar	12	48	40
35-64 jaar	15	54	31
65 jaar en ouder	23	63	14

Lidmaatschap vereniging/organisatie

In totaal is 75% van de Zwijndrechtenaren van 18 jaar en ouder lid van een vereniging/organisatie. Dit is ongeveer gelijk aan 2017. Ook tussen de wijken is er geen verschil met 2017.

In tabel 5.4 hiernaast staat de top 5 meest voorkomende verenigingen/organisaties waar inwoners lid van zijn. Aan kop staat lidmaatschap bij overige sportaanbieders (naast sportverenigingen), zoals de sportschool. In 2017 was dit onderscheid nog niet gemaakt en zijn derhalve geen cijfers beschikbaar.

Met een daling van 7% ten opzichte van 2017 is het aantal mensen dat aangeeft lid te zijn van een kerk of moskee, eveneens flink gedaald. Landelijk daalt de religieuze betrokkenheid. Hierbij wordt onder meer gekeken naar het bezoek aan religieuze diensten (Bron CBS en De Hart en Houweligen¹). Deze daling is echter geleidelijk waar dit voor Zwijndrecht met een daling van 7% groot is.

Voor het lidmaatschap bij een bibliotheek geldt dat dit sinds 1990 afneemt. In 2018 was nog 10% van de volwassenen lid (Bron: CBS). De cijfers voor Zwijndrecht liggen in 2021 nog een stuk hoger en zijn gelijk aan 2017.

Lidmaatschap van een sportvereniging is met 10% het sterkst gedaald. Landelijk was 22% van de volwassenen eind 2020 lid van een sportvereniging². Op de volgende pagina wordt verder ingegaan op de sportfrequentie. Het is aannemelijk dat dit komt doordat de categorie 'overige sportaanbieders' is toegevoegd aan de vragenlijst van 2021.

Activiteiten doen

Naast activiteiten in verenigingsverband kunnen mensen ook andere activiteiten samen doen, zoals samen koffie drinken, samen koken of een uitstapje maken. In figuur 5.5 en 5.6 staat hoe actief inwoners binnen en buiten verenigingsverband zijn.

Duidelijk zichtbaar is de afname in activiteit voor de groep inwoners die (heel) vaak activiteiten onderneemt in verenigingsverband vergeleken met 2017.

De activiteiten buiten verenigingsverband worden in dezelfde mate ondernomen vergeleken met 2017.

Ook hierbij is aannemelijk dat de coronacrisis van invloed is. Het past hierbij dat de impact op activiteiten in verenigingsverband daarbij groter is dan daarbuiten.

1: Hart, J. de & P. van Houweligen (2018). Christenen in Nederland. Kerkelijke deelname en christelijke geloofsvigheid. Den Haag: SCP.
2: Dool, R. van den (2021). Sportdeelname en lidmaatschap 2012-2020, factsheet 2021/20. Mulier instituut, Utrecht.

Participatie

5.4 Top 5 lidmaatschap vereniging/organisatie

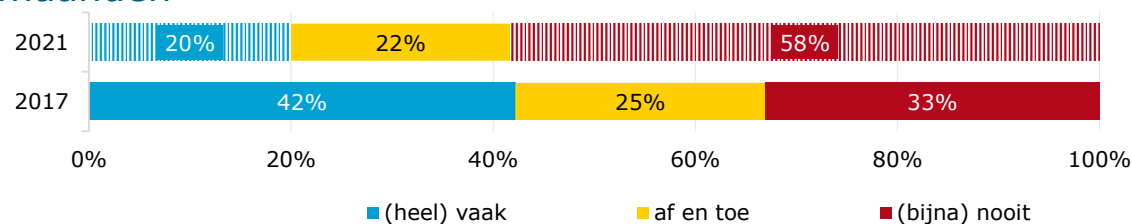
	2017	2021
overige sportaanbieders	-	27
kerk/moskee	33	↓ 26
bibliotheek	24	24
sportvereniging	32	↓ 22
werknemers- of werkgeversorganisatie	15	15

Toelichting: % van totaal aantal inwoners Zwijndrecht;

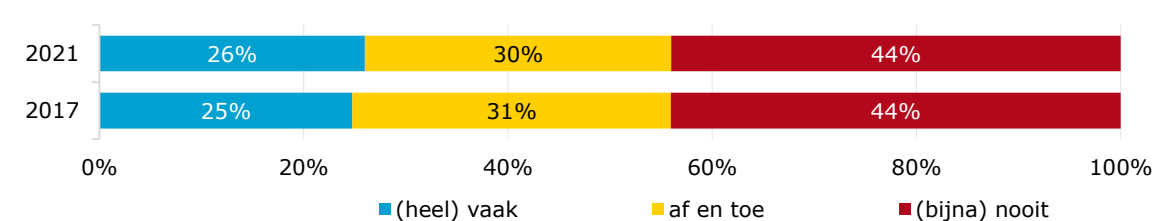
- = niet voorgelegd in 2017

pijltjes wijzen op een significante toename ↑ of afname ↓ t.o.v. 2017; als er geen pijltjes staan is er dus geen verschil met 2017

5.5 Activiteiten in verenigingsverband doen: afgelopen 12 maanden

5.6 Activiteiten buiten verenigingsverband doen: afgelopen 12 maanden

Toelichting: **gearceerde staven** in de grafiek wijzen op een significant verschil t.o.v. 2017; als er geen gearceerde staven staan is er dus geen verschil met 2017.

Participatie

5.7 Sportfrequentie in de afgelopen 12 maanden

Sport

In de pagina hiervoor hebben we gezien dat 27% van de Zwijndrechtenaren lid is van 'overige sportaanbieders' zoals een sportschool. Daarnaast is 22% van de Zwijndrechtenaren lid is van een sportvereniging. Uiteraard sporten mensen ook buiten verenigingsverband.

Figuur 5.7 laat de sportfrequentie van inwoners zien volgens de volgende definitie:

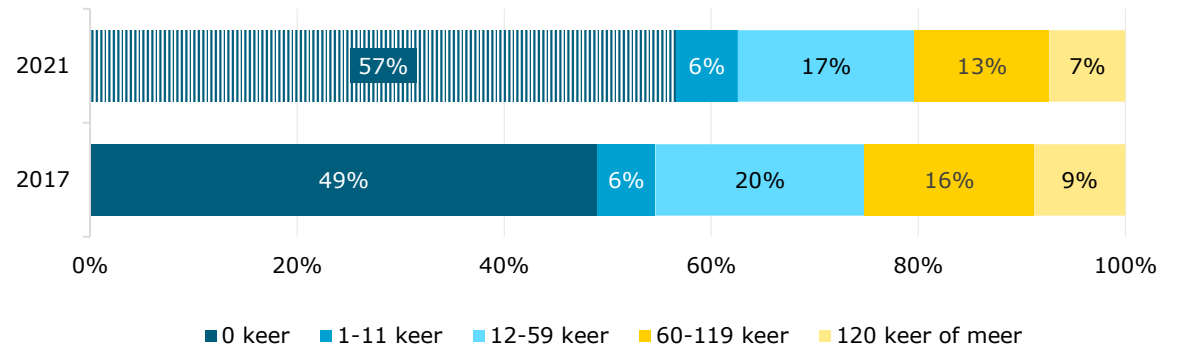
"Het gaat om activiteiten die u in de afgelopen twaalf maanden heeft gedaan volgens gebruiken en regels uit de sportwereld. U moet dus denken aan bijvoorbeeld voetbal, badminton, fitness, toerfietsen en schaken, maar niet aan yoga, tuinieren, puzzelen of fietsen naar het werk of naar de supermarkt. Sporten die u tijdens de vakanties heeft beoefend, tellen wel mee."

Bijna 6 van de 10 inwoners van Zwijndrecht zegt niet te hebben gesport in het afgelopen (corona) jaar. Vier jaar geleden waren dat er nog 5 van de 10. De groep die in ieder geval een keer per maand sportten, bleef gelijk.

Afgezet naar leeftijd blijkt de sportfrequentie af te nemen met de leeftijd. Zo geldt voor 45% van de 18-34 jarigen dat ze nooit sporten. Dit is 55% voor de leeftijdsgroep 35-64 jarigen en 69% voor de groep 65+'ers. Ruim een kwart van de Zwijndrechtenaren tussen 18 tot en met 34 jaar sport vijf tot tien keer per maand (60-119 keer per jaar). Voor de leeftijdsgroepen daarboven is dit respectievelijk 10% en 6%.

Uit het onderzoek van het RIVM¹ naar sport- en bewegedrag in 2020 blijkt dat 30 tot 50 procent van de bevolking aangeeft dat ze tijdens de coronacrisis minder zijn gaan sporten/bewegen.

1: Duijvestijn, M. et al. (2021). Sport- en Bewegedrag in 2020. Bilthoven: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM).

Toelichting: **gearceerde staven** in de grafiek wijzen op een significant verschil t.o.v. 2017; als er geen gearceerde staven staan is er dus geen verschil met 2017.

Effect van de Coronacrisis

Effect van de Coronacrisis

De invloed van de coronapandemie

We zagen in het vorige hoofdstuk dat de coronacrisis invloed heeft gehad op de participatie mogelijkheden en het gedrag van mensen in Zwijndrecht. De coronacrisis heeft dus invloed gehad op het sociaal functioneren van mensen.

Bij de open vragen over mantelzorg en vrijwilligerswerk bijvoorbeeld geven respondenten aan dat corona een negatieve invloed heeft gehad op hun activiteiten en zorg verlenende handelingen naar anderen. Aan het einde van de vragenlijst was er ruimte voor opmerkingen. Ook daar troffen we opmerkingen aan die betrekking hadden op de coronaepidemie. Zo schreef iemand: "Door corona wordt je leven heel anders. Je kunt niet zomaar bij iemand op bezoek gaan en ook het verenigingsleven en kerkbezoek ligt stil."

De impact van de coronaepidemie op de contacten die mensen hadden met de personen uit hun sociale netwerk (familie en vrienden) en het voorkomen van gevoelens van eenzaamheid worden verderop in dit hoofdstuk beschreven.

Invloed op werk

Op het gebied van werk is het beeld niet helemaal duidelijk. Al heeft de helft van de Zwijndrechtenaren in de werkzame leeftijd zijn of haar werk behouden; 39% lijkt geen antwoordcategorie te hebben gevonden voor zijn of haar situatie, hetgeen moeilijk verder te duiden is. Wel duidelijk is dat slechts 5% zijn baan is kwijt geraakt, 3% heeft tijdelijk ander werk gevonden en voor 3% is het onzeker op werkgebied.

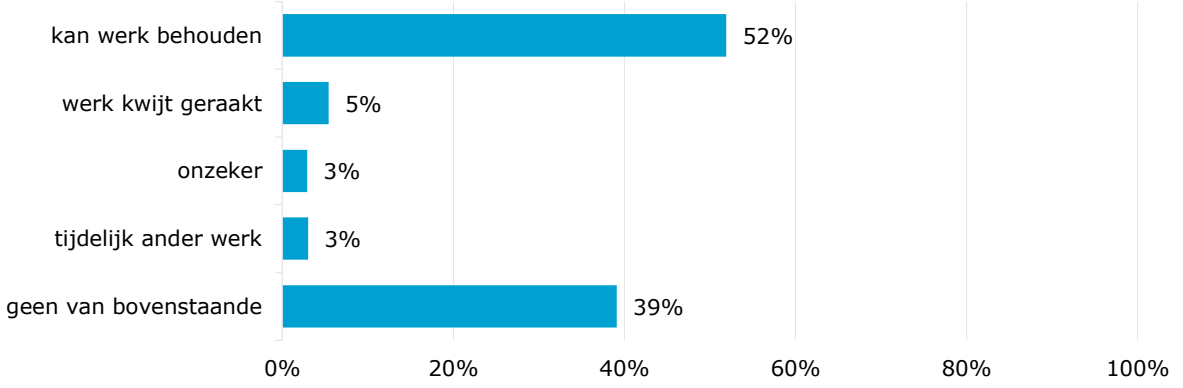
Invloed op financiën

In Zwijndrecht heeft het grootste deel van de volwassenen in de werkzame leeftijd geen verandering meegemaakt in hun financiën tijdens de coronacrisis (72%). Voor één op de vijf (21%) gold dat hun financiën verslechterden door de coronacrisis. Er is ook een klein deel dat aangaf dat hun financiën verbeterden (7%).

Het Sociaal Cultureel Planbureau¹ constateert in een onderzoek over de effecten van de coronacrisis dat een verslechtering van de financiële situatie vooral voorkomt bij mensen die al een laag inkomen hadden. Dit effect zien we ook in Zwijndrecht terug. Onder Zwijndrechtenaren die hun inkomen typeren als minimuminkomen/bijstandsniveau verslechterde bij 27% hun inkomen. Bij degenen die hun spaargeld moesten aanspreken of schulden moeten maken, zag 46% hun financiële positie verslechteren door de coronacrisis.

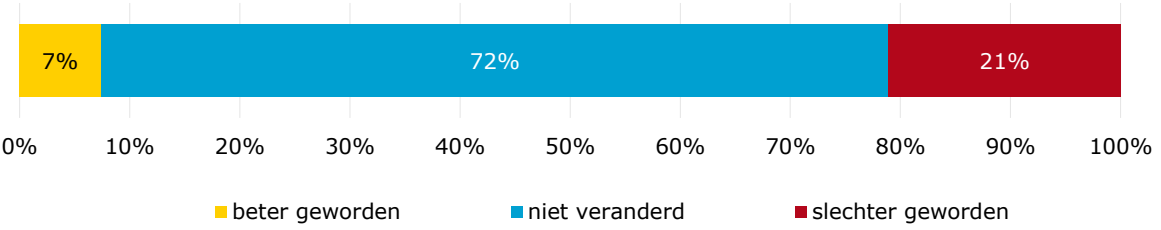
1: SCP (2021). Een jaar met corona. Ontwikkelingen in de maatschappelijke gevolgen van corona. Den Haag: SCP.

6.1 Invloed op werk

Toelichting: % van werkzame inwoners in Zwijndrecht van 18-68 jaar, meerdere antwoorden mogelijk

6.2 Invloed op financiën

Toelichting: % van werkzame inwoners in Zwijndrecht van 18-68 jaar

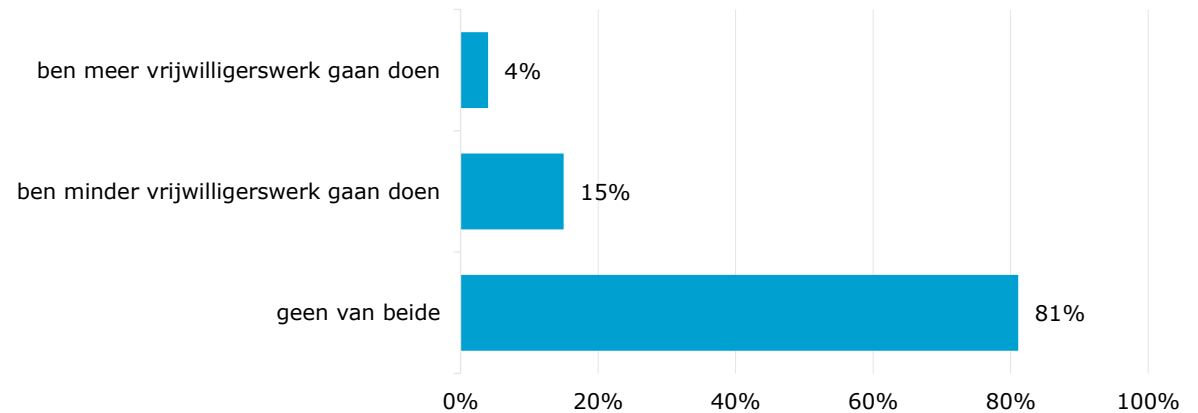

Vrijwillige inzet tijdens de coronacrisis

Sinds het uitbreken van de pandemie heeft de overheid ons in meer of mindere mate beperkingen opgelegd met betrekking tot sociale activiteiten en het ontmoeten van andere mensen. De mogelijkheden voor het doen van vrijwilligerswerk werden hierdoor kleiner. Aan de andere kant hielden sommigen juist meer vrije tijd over door het wegvallen van bestaande activiteiten of werk. Hoe heeft de coronacrisis invloed gehad op de vrijwillige inzet van Zwijndrechtenaren?

Vijftien procent van de inwoners zegt door het uitbreken van de coronacrisis minder vrijwilligerswerk te hebben gedaan dan normaal. Daar tegenover staat 4% die aangeeft juist méér vrijwilligerswerk te zijn gaan doen door de epidemie. De reden hiervoor is niet uitgevraagd in dit onderzoek, maar wellicht hadden zij meer tijd om zich vrijwillig in te zetten of waren ze meer gemotiveerd. Voor 81% heeft de coronacrisis geen invloed gehad op de hoeveelheid vrijwilligerswerk die zij verrichtten. Vijftien

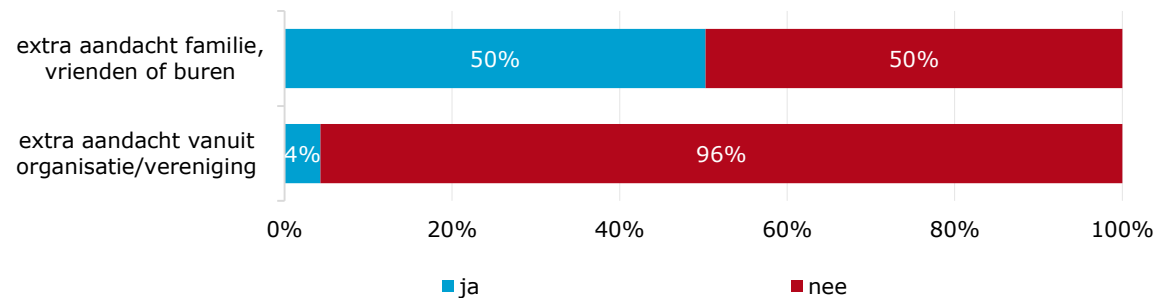
6.3 Vrijwilligerswerk in de coronacrisis

Extra aandacht voor anderen

Tijdens de coronacrisis ontstonden er groepen mensen die meer aandacht of hulp nodig hadden. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om mensen die besmet raakten met het virus of in sociaal isolement raakten. Nieuwe initiatieven om kwetsbaren te helpen werden opgericht. De helft van de Zwijndrechtenaren geeft aan familie, vrienden of burens te hebben geholpen die extra hulp of aandacht nodig hadden door de coronacrisis. 4% heeft zich vanuit een organisatie of vereniging vrijwillig ingezet voor mensen die extra hulp of aandacht nodig hadden.

6.4 Extra aandacht voor anderen in de coronacrisis

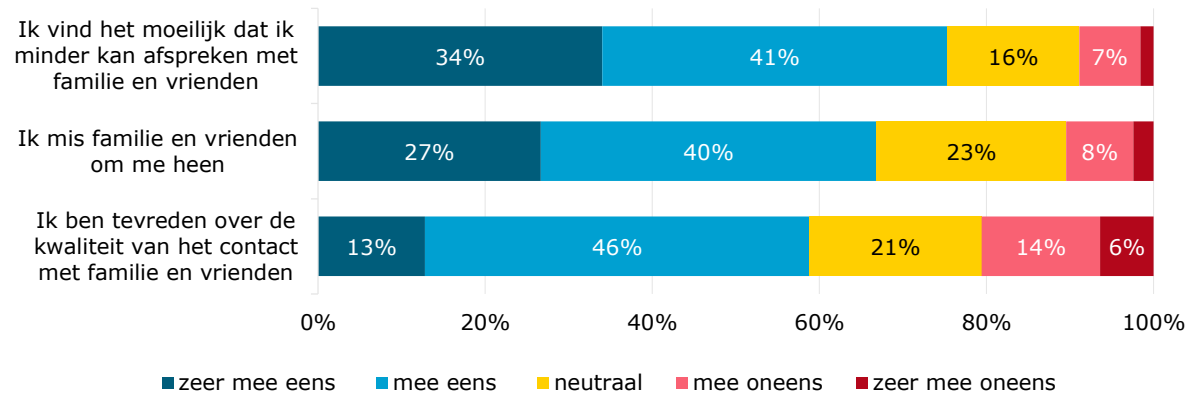
Sociale contacten tijdens de coronacrisis

Tijdens de coronacrisis zijn er minder mogelijkheden (geweest) om familie en vrienden te ontmoeten. In hoeverre hebben Zwijndrechtenaren hier moeite mee?

Driekwart (34% + 41%) vindt het moeilijk dat hij minder kan afspreken met familie en vrienden, 34% vindt dit zelfs heel moeilijk (figuur 6.5). Daarnaast zegt 67% familie en vrienden om zich heen te missen. Toch is ruim meer dan de helft (59%) tevreden over de kwaliteit van het contact met de mensen om zich heen; 20% is hier echter niet tevreden over.

We kunnen hieruit concluderen dat een groot deel van de Zwijndrechtenaren moeite heeft (gehad) met de beperking van sociale contacten. Een kleine groep ondervindt (of ondervond) weinig problemen.

6.5 Stellingen over contact tijdens coronacrisis

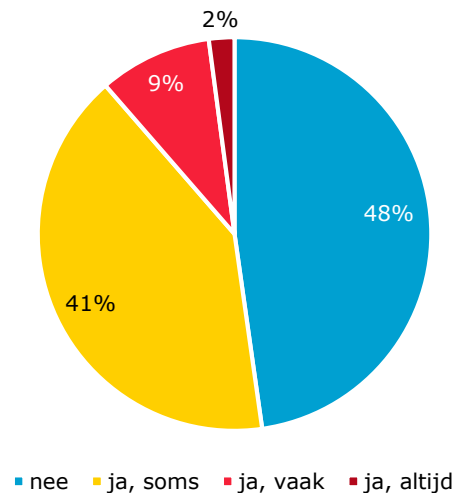
Eenzaamheid tijdens de coronacrisis

48% van de inwoners heeft zich in de afgelopen 12 maanden eenzaam gevoeld (figuur 6.6). Vier op de tien gaven aan zich soms eenzaam te voelen, 9% voelde zich vaak eenzaam en een enkeling (2%) altijd.

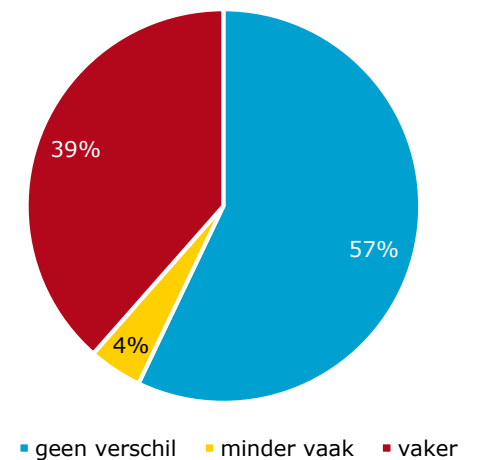
In figuur 6.7 zien we welke rol de coronacrisis hierbij heeft gespeeld. Ruim een derde (39%) zegt zich vaker eenzaam te voelen door de crisis. Een kleine groep van 4% voelt zich juist minder eenzaam. Voor de meerderheid (57%) maakt het geen verschil. Jongeren van 18 t/m 34 jaar geven significant vaker aan zich vaker eenzaam te voelen door de coronacrisis (50%). Dit is in lijn met bevindingen van I&O Research.¹ Het gemis aan contacten op school en met vrienden, het gebrek aan activiteiten en het missen van een perspectief zorgen voor gevoelens van eenzaamheid onder jongeren.²

1: <https://www.ioresearch.nl/actueel/veel-jongeren-voelen-zich-nu-slechter-dan-voor-coronacrisis>
 2: <https://www.movisie.nl/artikel/eenzaamheid-onder-jongeren-tijdens-coronacrisis>

6.6 Eenzaam gevoeld in afgelopen 12 maanden

6.7 Vaker eenzaam door coronacrisis?

Bijlage 1 Tabellen

Kernindicatoren Monitor Sociaal

B.1 Aandeel inwoners van Zwijndrecht dat... is/heeft (in %)

	Walburg		Centrum		Noord		Heer Oudelands Ambacht		Kort Ambacht		Nederhoven		Heerjansdam		Zwijndrecht		regio	
	2017	2021	2017	2021	2017	2021	2017	2021	2017	2021	2017	2021	2017	2021	2017	2021	2017	2021
lid vereniging	80	83	77	72	72	82	75	74	66	68	72	69	70	75	74	75	76	77
onvoldoende sociale contacten ^a	10	↑ 28	10	↑ 28	4	↑ 33	3	↑ 34	10	↑ 24	11	↑ 27	4	↑ 26	8	↑ 29	8	↑ 29
sociaal geïsoleerd	9	13	10	9	9	12	6	9	8	10	13	6	2	↑ 9	9	10	8	↑ 10
mantelzorgers ^b	26	24	24	26	26	15	21	30	27	18	24	20	32	↓ 20	25	22	25	↓ 22
mantelzorgers bekend met ondersteuning ^b	59	63	57	57	66	59	41	47	45	↑ 80	44	↑ 79	53	64	53	62	46	↑ 63
mantelzorgers die zich overbelast voelt ^{b,c}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3	3	2
vrijwilliger	31	24	34	27	33	↓ 17	36	26	35	↓ 22	32	↓ 18	39	27	34	↓ 23	36	↓ 25
actief in de buurt	15	10	21	12	9	6	15	7	10	11	12	8	26	↓ 11	14	↓ 9	13	↓ 11
weinig eigen kracht (o.b.v. indexscore)	5	5	10	6	9	7	3	3	8	12	9	13	2	6	7	8	5	6
nauwelijks participeert (o.b.v. indexscore)	6	↑ 18	9	13	5	↑ 22	6	14	7	16	10	17	2	6	7	↑ 16	6	↑ 14

^a in 2021 is de vraagstelling iets aangepast: 2017: Vindt u dat u voldoende contacten met andere mensen hebt?

2021: Vindt u dat u in de afgelopen 12 maanden voldoende contacten met andere mensen had?

^b mantelzorgers die meer dan 8 uur per week en/of langer dan 3 maanden zorgen

^c vanwege het beperkte aantal respondenten kunnen we geen uitsplitsing maken op wijkniveau

Toelichting: ↑ = significante toename t.o.v. vorige meting; ↓ = significante afname t.o.v. vorige meting

Professionele hulp

B.2 Professionele hulp kunnen vinden indien nodig (in %)

	2017	2019	2021
psychische problemen	72	↓ 62	↑ 78
lichamelijke beperkingen	66	↓ 51	↑ 71
vinden van werk	71	↓ 57	↑ 71
vinden van huisvesting	.	56	↑ 67
huiselijk geweld	.	46	↑ 63
kindermishandeling	.	47	↑ 62
moeite met rondkomen/geldzorgen	.	37	↑ 58
schulden	52	↓ 34	↑ 58
ontmoeten van/contact met mensen	53	49	↑ 56
mantelzorgondersteuning	44	39	↑ 55
relatieproblemen	.	.	55
opvoedondersteuning	47	↓ 34	↑ 54
echtscheiding	44	↓ 34	↑ 53
eenzaamheid	.	.	51

Toelichting: . = niet gevraagd in betreffende meting

↑ = significante toename t.o.v. vorige meting; ↓ = significante afname t.o.v. vorige meting

In het rapport worden in de tekst bij figuur 1.8 de cijfers uit de jaren 2017 en 2021 met elkaar vergeleken. De reden hiervoor is dat de cijfers uit de tussenmeting uit 2019 (net als die in 2015) consistent en onverklaarbaar veel lager liggen dan die in de grote metingen. Omdat het hier een patroon betreft kiezen we er in dit geval voor om uitsluitend de cijfers uit de grote metingen met elkaar te vergelijken in de tekst. Voor de volledigheid nemen we hier in de bijlage wel de cijfers op uit de tussenmeting van 2019. De pijltjes voor 2021 hebben betrekking op de vergelijking met 2019 en gaan niet op voor de vergelijking met 2017 zoals gepresenteerd in de tekst bij figuur 1.8.

Bekendheid voorzieningen

B.3 Bekendheid voorzieningen totaal (in %)

	2017			2019			2021		
	totaal bekend	beetje bekend	goed bekend	totaal bekend	beetje bekend	goed bekend	totaal bekend	beetje bekend	goed bekend
wijkcentra	82	45	37	↑ 87	46	41	↓ 78	47	31
Bureau Slachtofferhulp	70	42	28	75	42	33	71	44	27
Sociale Dienst Drechtsteden	64	38	26	59	33	26	↑ 67	40	27
Jeugdgezondheidszorg	65	36	29	67	37	30	61	32	29
Welzijnsorganisatie Diverz	45	34	11	42	29	13	↑ 56	39	17
Veilig Thuis	34	22	12	39	22	17	↑ 50	29	21
Vivera Sociaal Wijkteam	46	35	11	48	35	13	48	33	15
Algemeen maatschappelijk werk	37	25	12	↑ 60	43	17	↓ 48	34	14
Centrum voor Jeugd en Gezin	52	33	19	54	34	20	48	19	29
Schoolmaatschappelijk werk	43	24	19	41	28	13	44	24	20
MEE Drechtsteden	44	27	17	↓ 36	21	15	↑ 43	28	15
Seniorenrestaurants	43	29	14	43	27	16	↓ 34	24	10
Sociaal Raadslieden	37	24	13	36	24	12	34	21	13
Meldpunt Zorg en Overlast	31	23	8	28	19	9	33	25	8
Zwijndrecht voor Elkaar	.	.	.	25	15	10	29	21	8
KunZt – tentoonstellingsruimte	18	13	5	↑ 26	16	10	25	17	8
onafhankelijke cliëntondersteuning	16	14	2	18	13	5	18	15	3

Toelichting: de kolom 'totaal bekend' is een optelling van de kolommen 'beetje bekend' en 'goed bekend'

. = niet gevraagd in betreffende meting

↑ = significante toename t.o.v. vorige meting; ↓ = significante afname t.o.v. vorige meting; er is enkel getoetst voor de totale bekendheid (kolom 'totaal bekend')

In het rapport worden in de tekst bij figuur 1.9 de cijfers uit de jaren 2017 en 2021 met elkaar vergeleken. De reden hiervoor is dat de cijfers uit de tussenmeting uit 2019 (net als die in 2015) consistent en onverklaarbaar veel hoger of lager liggen dan die in de grote metingen. Omdat het hier een patroon betreft kiezen we er in dit geval voor om uitsluitend de cijfers uit de grote metingen met elkaar te vergelijken in de tekst. Voor de volledigheid nemen we hier in de bijlage wel de cijfers op uit de tussenmeting van 2019. De pijltjes voor 2021 hebben betrekking op de vergelijking met 2019 en gaan niet op voor de vergelijking met 2017 zoals gepresenteerd in de tekst bij figuur 1.9.

Bekendheid voorzieningen

B.4 Bekendheid voorzieningen, % van de doelgroep

	2017			2019			2021		
	totaal bekend	beetje bekend	goed bekend	totaal bekend	beetje bekend	goed bekend	totaal bekend	beetje bekend	goed bekend
% van ouders met kinderen van 0 tot 23 jaar									
Schoolmaatschappelijk Werk (SMW)	56	26	30	58	40	18	51	27	24
Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)	70	34	36	72	40	32	76	41	35
% van ouders met kinderen van 0 tot 18 jaar									
Schoolmaatschappelijk Werk (SMW)	56	28	28	61	43	18	50	25	25
Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)	71	33	38	73	38	35	76	39	37

Toelichting: de kolom 'totaal bekend' is een optelling van de kolommen 'beetje bekend' en 'goed bekend'

↑ = significante toename t.o.v. vorige meting; ↓ = significante afname t.o.v. vorige meting; er is enkel getoetst voor de totale bekendheid (kolom 'totaal bekend')

Bekendheid voorzieningen

B.5 Bekendheid mantelzorgondersteuning, % van mantelzorgers ^a

	2017	2019	2021		
			totaal bekend	beetje bekend	goed bekend
Alzheimer Café	64	57	66	38	28
respitzorg	45	25	64	37	27
dag van de mantelzorg	46	52	62	35	27
mantelzorgpas	.	46	49	21	28
persoonlijke ondersteuning via Vivera wijkteams	34	17	48	26	22
mantelzorgsalons	33	21	43	24	19
cursus 'Zorg de baas'	16	10	35	19	16

^a mantelzorgers die meer dan 8 uur per week en/of langer dan 3 maanden zorgen

. = niet gevraagd in betreffende meting

Toelichting: in 2021 is de antwoordcategorie 'ja, bekend' opgesplitst in de categorieën 'ja, beetje bekend' en 'ja, goed bekend'.

De kolom 'totaal bekend' is een optelling van de kolommen 'beetje bekend' en 'goed bekend'.

Omdat de antwoordcategorieën in 2021 niet gelijk zijn aan 2017 en 2019 wordt in de tabel geen vergelijking gemaakt met voorgaande metingen.

Kernindicatoren per gemeente

B.6 Aandeel inwoners dat... is/heeft (in %)

	Alblasserdam		Dordrecht		Hardinxveld-Giessendam		Hendrik-Ido-Ambacht		Papendrecht		Sliedrecht		Zwijndrecht		regio	
	2017	2021	2017	2021	2017 ^a	2021	2017	2021	2017	2021	2017	2021	2017	2021	2017	2021
lid vereniging	82	80	75	74	-	86	77	80	75	76	79	↑ 85	74	75	76	77
onvoldoende sociale contacten ^b	6	↑ 28	9	↑ 30	-	22	5	↑ 30	6	↑ 30	7	↑ 27	8	↑ 29	8	↑ 29
sociaal geïsoleerd	6	9	9	10	-	7	5	7	6	↑ 10	9	11	9	10	8	↑ 10
mantelzorger ^c	27	↓ 21	24	22	-	19	25	24	24	20	27	22	25	22	25	↓ 22
mantelzorger bekend met ondersteuning ^c	48	↑ 64	56	62	-	70	50	56	61	65	56	69	53	62	46	↑ 63
mantelzorger die zich overbelast voelt ^c	4	2	3	3	-	1	5	3	4	↓ 1	6	2	4	3	3	2
vrijwilliger	41	↓ 28	34	↓ 24	-	34	36	↓ 24	37	↓ 23	43	↓ 30	34	↓ 23	36	↓ 25
actief in de buurt	16	12	13	↓ 10	-	13	12	15	12	11	13	10	14	↓ 9	13	↓ 11
weinig eigen kracht (o.b.v. indexscore)	3	6	5	5	-	5	3	4	5	↑ 8	5	7	7	8	5	6
nauwelijks participeert (o.b.v. indexscore)	6	↑ 16	8	↑ 13	-	11	4	↑ 11	5	↑ 17	5	↑ 13	7	↑ 16	6	↑ 14

^a voor Hardinxveld-Giessendam zijn geen cijfers uit 2017 beschikbaar

^b in 2021 is de vraagstelling iets aangepast: 2017: Vindt u dat u voldoende contacten met andere mensen hebt?

2021: Vindt u dat u in de afgelopen 12 maanden voldoende contacten met andere mensen had?

^c mantelzorgers die meer dan 8 uur per week en/of langer dan 3 maanden zorgen

Toelichting: ↑ = significante toename t.o.v. vorige meting; ↓ = significante afname t.o.v. vorige meting

Bijlage 2

Verantwoording onderzoek

Methode, steekproef en respons

Methode

Het onderzoek is uitgevoerd via een online vragenlijst. Geselecteerde inwoners kregen per brief het verzoek om aan het onderzoek deel te nemen en de vragenlijst op internet in te vullen. Indien gewenst konden zij een schriftelijke vragenlijst opvragen.

Steekproef

De steekproef bestaat uit inwoners van Zwijndrecht van 18 jaar en ouder, die niet in een verzorgingshuis of andere instelling wonen. De tabel hieronder geeft per wijk het aantal verstuurdde enquêtes en de respons weer.

	verstuurdde enquêtes (aantal)	respons (aantal)	respons (%)
Walburg	400	128	32
Centrum	400	116	29
Noord	400	101	25
Heer Oudelands Ambacht	400	130	33
Kort Ambacht	400	99	25
Nederhoven	400	118	30
Heerjansdam	400	137	34
Zwijndrecht	2.800	829	30

Het databestand is herwogen naar wijk en leeftijd.^a

Veldwerkperiode

april en mei 2021

^a In 2017 was er een Drechtsteden-brede wegging, waardoor cijfers licht kunnen afwijken van die in de rapportage uit 2017.

Achtergrondkenmerken

Achtergrondkenmerken respondenten

De tabellen hieronder laten zien hoe de groep respondenten er uitziet op de kenmerken leeftijd, opleidingsniveau en huishoudinkomen.^a

leeftijd	%
18-34 jaar	17
35-44 jaar	14
45-54 jaar	8
55-64 jaar	17
65+ jaar	44

opleidingsniveau	%
geen opleiding / basisonderwijs	10
vmbo, mavo, mulo, lbo/mbo 1	32
mbo 2, 3 of 4 / havo, vwo, hbs, mms	32
hbo / wo	26

huishoudinkomen (zelf gerapporteerd)	%
minimuminkomen / bijstandsniveau	17
tussen minimum en modaal	32
modaal (ca. € 35.000 bruto)	25
1,5x tot 2x modaal	18
meer dan 2x modaal	8

^a De cijfers zijn ongewogen.

Betrouwbaarheid

Betrouwbaarheidsmarges

In steekproefonderzoek heb je te maken met betrouwbaarheidsmarges, omdat niet alle personen in de doelgroep bevroegd zijn of meegedaan hebben. Een betrouwbaarheidsmarge rond een onderzoeksuitkomst is kleiner naarmate het aantal respondenten in het onderzoek groter is. Daarnaast is de betrouwbaarheidsmarge afhankelijk van het gemeten percentage.

De tabel hiernaast geeft als voorbeeld de betrouwbaarheidsmarges voor een uitkomst van 50% en ter illustratie ook voor een uitkomst van 10% of 90%. Er hebben ruim 800 respondenten aan het onderzoek deelgenomen. Wanneer 50% van hen een bepaalde mening heeft, dan bedraagt de marge $\pm 4\%$ en kunnen we met 95% zekerheid zeggen dat dit percentage in werkelijkheid (onder de totale doelgroep) zal liggen tussen de 46% en 54%.

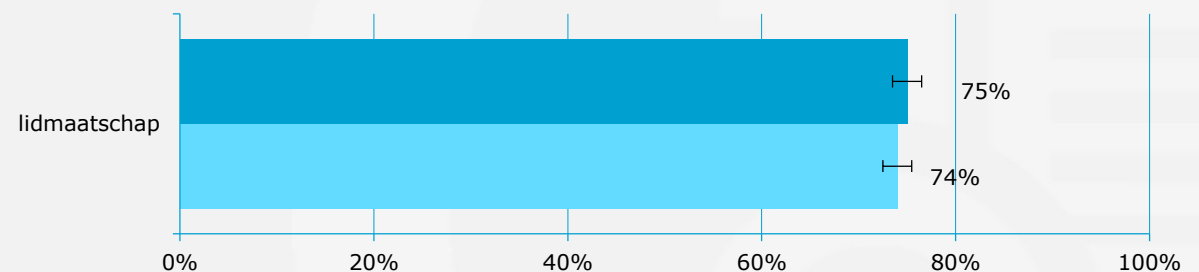
bij een respons van:	is 10% eigenlijk:	is 50% eigenlijk:	is 90% eigenlijk:
50	10% \pm 8%	50% \pm 14%	90% \pm 8%
100 (wijk)	10% \pm 6%	50% \pm 9%	90% \pm 6%
150	10% \pm 5%	50% \pm 8%	90% \pm 5%
250	10% \pm 4%	50% \pm 6%	90% \pm 4%
500	10% \pm 3%	50% \pm 4%	90% \pm 3%
750 (totaal)	10% \pm 2%	50% \pm 4%	90% \pm 2%
1.000	10% \pm 2%	50% \pm 3%	90% \pm 2%

95%-betrouwbaarheidsmarges gemeten %

Wanneer is er sprake van een significant verschil tussen 2017 en 2021?

Om te toetsen of verschillen in percentages veroorzaakt zijn door het toevalskarakter van de steekproef of dat er werkelijk een verschil is, zijn ook weer de betrouwbaarheidsmarges van belang. Een percentage van de meting uit 2021 verschilt pas significant van het percentage uit de meting van 2017 als het hoger of lager is dan het betrouwbaarheidsmarge dat om de uitkomsten van de jaren heen ligt.

Bijvoorbeeld: in 2017 is 74% van de inwoners lid van een vereniging. Dit moet, gezien de betrouwbaarheidsmarges, gelezen worden als 72% à 76%. De uitkomst voor 2021 is 75%, wat gelezen moet worden als 73% à 77%. Beide betrouwbaarheidsmarges overlappen elkaar (zie de streepjes rond de balken in de figuur hiernaast). Er is dus géén sprake van een significant verschil. Als we in de rapportage spreken over verschillen zijn dit altijd significante verschillen.

Indexen & regressieanalyse

Indexen

Op basis van de resultaten van het onderzoek hebben we twee indexen opgesteld: 'Eigen Kracht' en 'Participatie'. Hieronder laten we zien uit welke variabelen de twee indexen zijn opgebouwd. Voor elke variabele hebben we zogenaamde standaard scores berekend. Deze scores zijn opgeteld en omgerekend tot een schaal van 0 tot 10. Deze scores zijn tot slot voor beide indexen ingedeeld in drie categorieën (laag-gemiddeld-hoog).

variabelen in index Eigen kracht	toelichting
belemmering door beperking of ziekte	mate waarin men wordt belemmerd door een ziekte, aandoening of beperking in verschillende situaties
begrijpen van brieven en formulieren	mate waarin men moeite heeft met het begrijpen van brieven van officiële instanties en het invullen van formulieren
omgaan met problemen	mate waarin men kan omgaan met onverwachte problemen en in staat is om problemen op te lossen
financiële gezinssituatie	hoe is de huidige financiële situatie van het gezin of huishouden
weg vinden naar instanties	weet men waar men terecht kan voor professionele hulp op verschillende gebieden indien nodig

variabelen in index Participatie	toelichting
ondernemen van activiteiten	mate waarin men activiteiten in en buiten verenigingsverband onderneemt
sociaal isolement	mate waarin men contacten heeft met andere mensen
beleving aantal sociale contacten	mate waarin men zelf vindt of men voldoende contacten met andere mensen heeft
werk of opleiding	heeft men betaald werk of een eigen bedrijf of volgt men een studie
vrijwilligerswerk	heeft men in de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk gedaan

Regressieanalyse

Regressieanalyse is een analyse van de data om te kijken of een bepaalde variabele invloed heeft op een andere variabele (of samengestelde index van variabelen). Ook kan bij regressieanalyse getoetst worden of dit een positieve of een negatieve invloed is. Het voordeel van regressieanalyse is dat je ook het effect van meerdere variabelen kan meten. Het kan dan zijn dat sommige variabelen relatief gezien minder van invloed zijn omdat er één andere belangrijke variabele is die veel invloed heeft. Bijvoorbeeld leeftijd en gezondheid. Apart kunnen beiden belangrijk zijn, maar neem je deze samen in een analyse dan zien we dat gezondheid de belangrijkste invloed heeft (leeftijd hangt namelijk ook samen met gezondheid; een hogere leeftijd gaat vaak samen met een minder goede gezondheid).

Over ons

Over het OCD

Partner voor bestuur en beleid! Dat wil het OCD zijn voor haar opdrachtgevers in de Drechtsteden en daarbuiten. Wij bieden ondersteuning op maat met onderzoek, advies en informatie. Zodat beleid optimaal ontwikkeld, uitgevoerd en waar nodig bijgesteld kan worden. Meer weten? Bezoek onze website!

Contact

Wilt u tips of informatie doorgeven of heeft u misschien een vraag over dit product? Neem dan gerust contact op ons door te bellen naar **078 770 3905** of te mailen naar ocd@drechtsteden.nl.

Auteurs

K.F.J. (Kristel) Kuijstermans-Lambregts

E.L. (Liesbeth) Heering

I.A.C. (Ingrid) Soffers

W.P. (Willem Paul) Peters

W. (Wanda) van den Boogaard

M.J. (Michel) Borst

Klik hier!
Ga naar
onze website

Colofon

Monitor Sociaal 2021

Zwijndrecht

Onderzoekcentrum Drechtsteden

Juli 2022

Adres

Industrieweg 11
3361 HJ Sliedrecht

Postbus 619
3300 AP Dordrecht

Telefoon

078 770 3905

Website

onderzoekcentrumdrechtsteden.nl

Onderzoekcentrum
Drechtsteden

Partner voor bestuur en beleid